Vitaal en Sociaal Breda

PROGRAMMATHEMA'S

1.1 Thema Opgroeien
1.2 Thema Betrokken zijn
1.3 Thema Thuis
1.4 Thema Leren, ontwikkelen en werken
1.5 Thema Leven
1.6 Thema Ontmoeten

HET PROGRAMMA IN BEELD

GEMEENTE BREDA

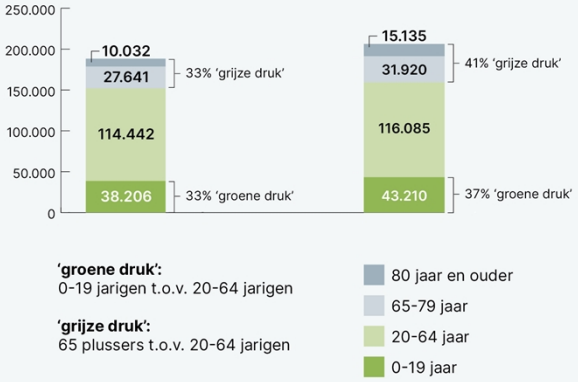
Programma 1

Vitaal en sociaal Breda

Bevolking naar leeftijd

190.321
(01-01-2026)

206.350
(Prognose 2040)

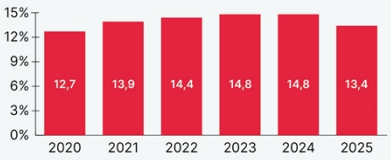

'groene druk':
0-19 jarigen t.o.v. 20-64 jarigen

'grijze druk':
65 plussers t.o.v. 20-64 jarigen

- 80 jaar en ouder
- 65-79 jaar
- 20-64 jaar
- 0-19 jaar

Aandeel jeugdigen 0-18 jaar met jeugdhulp

Leerlingen

13.830
Primair onderwijs

10.090
Voortgezet onderwijs

Bijstandsuitkeringen

4.437
(01-01-2026)

Personen met een uitkering die uitstromen naar werk

Fulltime
394

Parttime
333

Schuldhulpverlening

Aanmeldingen (2025)

732
Aanmeldingen

Gemiddeld schuldbedrag bij aanvraag
€ 43.364

Lopende schuldregelingen (augustus 2026)

66
Lopende schuldregelingen

Gemiddeld schuldenlast bij lopende regelingen
€ 28.817

Inwoners 65+ met een Wmo-maatwerkvoorziening

28,3% **10.607**

Infographics t.b.v. begroting 2027.
Meest recente realisatiecijfers. In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.
Een definitieoverzicht van de kengetallen is opgenomen in de bijlage.

GEMEENTE BREDA

ONZE AMBITIE (TOEKOMSTVISIE)

In lijn met het bestuursakkoord 2026-2030 Breda Durft, Breda doet wordt de ingezette koers naar één sociaal domein in deze begroting doorgezet. Dat betekent voor deze begroting dat vanuit de verschillende thema's in het begrotingsprogramma Vitaal en Sociaal aan deze opgave wordt gewerkt. Eenvoud, dichtbij en duidelijk, daar werken we aan. Vier overkoepelende opdrachten uit de visie sociaal domein geven richting:

GEMEENTE BREDA

Bestaanszekerheid
Veel problemen beginnen of vergroten bij onzekerheid over geld, werk of wonen. We zorgen dat inwoners sneller hulp krijgen bij geldzorgen, dat werk loont en dat de verbinding tussen inkomen, wonen en ondersteuning beter werkt.

Veerkrachtige inwoners en netwerken
We investeren in een sterke sociale en pedagogische basis in de wijk: ontmoetingsplekken, laagdrempelige hulp en stevige lokale teams als herkenbaar aanspreekpunt. Specialistische hulp blijft beschikbaar voor wie dat nodig heeft.

Integraliteit en sturing
We zorgen dat het sociaal domein beter werkt. Betere informatiedeling, betere facilitering door systemen, helderder opdrachtgeverschap en meer samenhang.

Betaalbaar sociaal domein
We verschuiven inzet naar wat werkt: problemen voorkomen, lichte ondersteuning en tijdige passende hulp. We stoppen met wat niet werkt. Niet om te bezuinigen, maar om ervoor te zorgen dat goede hulp beschikbaar blíjft voor wie dat nodig heeft.

In deze begroting 2027 worden deze opdrachten geconcretiseerd in onder andere onderstaande ontwikkelingen:

Stevige Lokale Teams 0-100+ starten in 2027
In 2027 starten de Stevige Lokale Teams (SLT's) waarbij inwoners terechtkunnen voor vragen over Jeugd, Wmo en Bestaanszekerheid. Inwoners worden via deze teams snel op weg geholpen, krijgen indien nodig een vaste contactpersoon en gespecialiseerde hulp wordt als het nodig is ingezet. We ondersteunen, versterken en normaliseren. De SLT's voor Jeugd en Gezin zijn onder de naam Wijs! Breda vanaf 1 januari 2027 te vinden in alle wijken en dorpen in Breda. De koppeling aan Wmo en Bestaanszekerheid start in het zuidwesten van de stad en wordt daarna gefaseerd verder geïmplementeerd. De ontwikkeling naar het SLT 0-100+ geven we samen met de partners binnen Wijs! Breda en Zorg voor Elkaar Breda vorm.

Sociale basis versterken
In het bestuursakkoord hebben we afgesproken dat we waardenetwerken actualiseren en daarbij kijken hoe maatschappelijke en vrijwillige initiatieven beter tot hun recht kunnen komen. Het beleidskader 'Breda samen doorpakken' loopt eind 2027 af. Dit beleidskader vormt de basis voor de samenwerking met partners in de sociale basis in waardenetwerken. Het doel daarbij is dat de waardenetwerken en de samenwerkende partners bijdragen aan een sterke basis in de wijken en dorpen. We ontwikkelen een wijkgerichte werkwijze om de sociale basis gericht te ontwikkelen met aandacht voor sterke lokale gemeenschappen als dragende krachten. Dit vraagt een samenhangende doorontwikkeling samen met onder andere de stevige lokale teams voor een collectieve benadering van ondersteuning. Door een stevige basis voorkomen we dat problemen groter worden.

Bieden hulp bij specialistische hulp rond complexe vragen
Voor inwoners met complexe multiproblematiek organiseren we ondersteuning zo regulier en dichtbij mogelijk. Omdat hun vragen vaak samenhangen op meerdere levensdomeinen, is tijdige herkenning en een thema-overstijgende aanpak nodig. Specialistische kennis verankeren we waar mogelijk binnen het SLT. Waar dat niet voldoende is, zetten we aanvullende specialistische ondersteuning in. Denk hierbij onder andere aan ondersteuning voor dak- en thuisloze personen, mensen die te maken hebben met een onveilige thuissituatie en het bieden van beschermd wonen. We zetten in op duurzame, merkbare verbeteringen en voorkomen dat inwoners tussen loketten blijven bewegen.

Bestaanszekerheid verbeteren: werk, participatie en gezondheid
We brengen de ondersteuning bij armoede, schulden, participatie en kwetsbare woonsituaties dichter bij elkaar. Het verbeteren van bestaanszekerheid wordt ook onderdeel van de stevige lokale teams.

Het hebben van werk vormt de voornaamste route naar zelfstandigheid en bestaanszekerheid. De route naar werk is niet voor iedere inwoner hetzelfde. Breda Werkt zet verder in op de ontwikkeling naar een sociaal ontwikkelbedrijf. We verstrekken onder andere de doorstroom naar regulier werk via loonkostensubsidies. Ook bevorderen we de route naar werk door in te zetten op kansrijke sectoren.

Gezondheid en bestaanszekerheid hebben een sterke wisselwerking. We stimuleren dan ook een leefstijl waarin bewegen, gezond eten en ontspannen vanzelfsprekend zijn en streven naar een omgeving die hiertoe uitdaagt.

Door onze aanpak voor armoede en schulden ondersteunen we inwoners tijdig door onder andere vroegsignalering. Daarnaast blijven we investeren in het ondersteunen van financieel kwetsbare ondernemers en streven we ernaar om de impact van energiearmoede op de kwetsbare inwoners te beperken. Tenslotte versterken we de samenhang tussen de gemeentelijke opgaven op het gebied van jeugdhulp, armoede en schulden.

Door bovenstaande ontwikkelingen werken we in 2027 aan een toekomstbestendig sociaal domein. Een sociaal domein waarin iedereen de kans krijgt om volwaardig mee te doen. Breda is een stad waarin mensen veerkrachtig zijn en er ruimte is voor wie dat niet op eigen kracht redt. Het Sociaal Domein is een levendig netwerk waarin inwoners, maatschappelijke partners en de gemeente samen verantwoordelijkheid dragen.

Leeswijzer
In de themateksten van dit programma zijn bovenstaande opdrachten verankerd en uitgewerkt. Om de aansluiting op de belangrijke ontwikkeling zichtbaar te maken, hebben sommige thema's een andere opbouw en structuur gekregen dan voorgaande jaren. Hierdoor wordt zichtbaar hoe ontwikkelingen samenhangen en is geborgd dat onderwerpen die in eerdere begrotingen aan bod kwamen, herkenbaar blijven.

1.1 Thema Opgroeien

We willen dat ieder kind veilig, gezond en kansrijk kan opgroeien en zich optimaal kan ontwikkelen. Dat doen we vanuit de brede opgave van het sociaal domein waarin onderwijs, jeugd, gezondheid, bestaanszekerheid en maatschappelijke participatie onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Kinderen groeien immers niet op binnen beleidsdomeinen, maar thuis, op school en in hun wijk. Daarom organiseren we ondersteuning vanuit de leefwereld van kinderen en gezinnen.

Vanaf 2027 ondersteunt het vernieuwde regionale jeugdhulpstelsel deze beweging. Dit stelsel werkt volgens de regionale visie en inkoopstrategie en volgt uit de Hervormingsagenda Jeugd, de Route Inclusief Onderwijs en het Bredase programma één Sociaal Domein. Met dit stelsel maken we het mogelijk om ondersteuning eerder, dichterbij en meer integraal te organiseren. We versterken gezinnen, investeren in een sterke sociale en pedagogische basis en ondersteunen kinderen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving. Specialistische hulp blijft beschikbaar voor jeugdigen die deze nodig hebben, maar wordt meer aanvullend op wat gezinnen, scholen, netwerken en lokale voorzieningen zelf kunnen bieden.

Zo werken we aan een toekomstbestendig en financieel houdbaar jeugdhulpstelsel waarin preventie, kansengelijkheid, inclusie en normaliseren centraal staan. Ons doel is dat meer kinderen thuis, op school en in hun eigen wijk kunnen opgroeien, zich ontwikkelen en meedoen. Daarnaast willen we de meest intensieve vormen van jeugdhulp beschikbaar houden voor de kinderen en gezinnen die deze ondersteuning het meest nodig hebben.

Onderstaande doelstellingen zijn gebaseerd op de Onderwijsvisie, het Beleidskader jeugd 'samen voor de toekomst' en de Inkoopstrategie WBO Jeugd 2025.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.1 We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren kansrijk opgroeien, zich ontwikkelen en leren in Breda.
Ieder kind in Breda moet veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dat gebeurt thuis, op school, in de wijk en binnen sociale netwerken. Daarom werken we vanuit één sociaal domein aan het versterken van de sociale en pedagogische basis rondom kinderen en gezinnen. We investeren in gelijke kansen, een sterke start, talentontwikkeling en een (school-)omgeving waarin kinderen, jongeren en ouders tijdig ondersteuning kunnen vinden. We sluiten met deze lijn volledig aan bij de ambities van de Onderwijsvisie Kansrijk ontwikkelen in Breda en van de coalitie Verbeter Breda.

Onderwijs speelt hierin een belangrijke rol. Door onderwijs, kinderopvang, welzijn, sport, cultuur en jeugdhulp beter met elkaar te verbinden, signaleren we vragen en problemen eerder en organiseren we ondersteuning dichter bij het dagelijks leven van kinderen en gezinnen. Zo voorkomen we waar mogelijk dat problemen groter worden en houden we specialistische hulp beschikbaar voor jeugdigen die deze ondersteuning het meest nodig hebben.

We vinden het van belang dat jeugdigen actief mee kunnen denken over de toekomst van Breda. We willen hun perspectief benutten om zo te komen tot toekomstbestendige oplossingen die aansluiten bij hun leefwereld.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.1.1 We geven meer kinderen gelijke kansen om zich te ontwikkelen.
In 2027:

- geven wij, samen met onderwijs- en maatschappelijke partners, verder uitvoering aan de Onderwijsvisie Breda. Daarmee versterken wij de basis voor een kansrijke ontwikkeling van alle Bredase kinderen, jongeren en volwassenen. We investeren in gelijke kansen, toekomstgericht onderwijs en een sterke verbinding tussen onderwijs, samenleving en arbeidsmarkt. Daarbij stimuleren we praktijkgericht leren en actief burgerschap, zodat inwoners optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving van morgen.
- zetten wij gericht in op het versterken van de leesvaardigheid, een essentiële voorwaarde voor onderwijs- en ontwikkelkansen. Daarnaast werken wij aan een veilige leeromgeving voor iedere leerling en geven wij, samen met onze onderwijspartners, verdere invulling aan digitaal burgerschap. Hiermee bereiden wij leerlingen voor op een actieve, verantwoordelijke en weerbare deelname aan een steeds verder digitaliserende samenleving.
- organiseren we samen met de coalities Breda Ontdekt! en Verbeter Breda activiteiten die gelijke kansen vergroten.
- zetten we ons in om stagediscriminatie te voorkomen.
- versterken we de aanpak Relatie en Scheiding, zodat ouders eerder passende ondersteuning ontvangen en escalatie wordt voorkomen.
- versterken we het jongerenwerk in de wijk, zodat jeugdigen laagdrempelig ondersteuning, advies en een luisterend oor kunnen vinden.
- werken we samen met jeugd, onderwijs en maatschappelijke partners via het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd aan gelijke kansen voor ieder kind, passend bij de ambitie van Verbeter Breda ‘Kunnen worden wie je wilt zijn’. We voeren hiervoor het meerjarenprogramma Kansrijke Jeugd 2025–2027 uit.
- investeren we in de verdere ontwikkeling van de Jongerenambassadeurs en het structureel verankeren van jongerenparticipatie binnen de organisatie.

1.1.1.2 We geven kinderen een sterke start en kunnen zich ononderbroken ontwikkelen.
In 2027:

- voeren we het onderwijsachterstandenbeleid uit via voor- en vroegschoolse educatie, schakelklassen en activiteiten gericht op taal- en talentontwikkeling.
- signaleren we taalachterstanden vroegtijdig en bieden we ondersteuning aan kinderen en ouders.
- bieden we 350 plekken voor peuters vanaf 2,5 jaar die voorschoolse educatie nodig hebben om hun taalontwikkeling te stimuleren.
- starten we met de pilot 'Vroege toegang peuteropvang' om vooruit te lopen op landelijke verruiming van de kinderopvangvergoeding per 2029.
- versterken we samen met de onderwijspartners de doorlopende leerlijnen, zodat er een soepelere overgang ontstaat.
- gaan we door met de uitbreiding van familiescholen en de Educatiewijzer voort, verbeteren we het platform educatiewijzer Breda waardoor deze beter aansluit op de wensen en behoeften van het onderwijs.
- investeren we in een goede start voor kinderen in de eerste 1.000 dagen van hun leven samen met de coalitie Kansrijke Start.

1.1.1.3 We zorgen ervoor dat meer kinderen kunnen deelnemen aan onderwijs dichtbij huis.
In 2027:

- starten we met de doorontwikkeling van het programma 'Samen werken aan de basis’ in de vorm van de regionale uitvoeringsagenda Anders|OM. Met deze agenda vormen onderwijs en jeugdhulp samen de beweging naar één gezamenlijke ontwikkelomgeving voor kinderen.
- onderzoeken we samen met onderwijsbesturen en ketenpartners wat nodig is om uitvoering te kunnen geven aan de Route Inclusief Onderwijs in 2035. Centraal staat de vraag hoe we samen de opgave organiseren om alle kinderen dichtbij huis naar school te laten gaan om tot ontwikkeling te laten komen.
- investeren we samen met scholen en partners in de wijk in mentale gezondheid en het vroeg signaleren van problemen.
- voeren we het regionale programma Voortijdig Schoolverlaten 2026-2029 uit en werken we aan het verminderen van verzuim, schooluitval en thuiszitten.

- richten we ons op leerrecht en schoolaanwezigheid door leerlingen te stimuleren om te komen in plaats van afwezigheid te bestraffen.
- volgen leerlingen onderwijs op school en beperken we vrijstellingen voor onderwijs. Onderwijsdeelname is het uitgangspunt, een vrijstelling daarvan is uitzonderlijk.
- verschuift met de invoering van nieuwe wetgeving de uitvoering van Leerplicht en Doorstroompunt naar preventiever werken. Dit door meer aanwezigheid en spreekuren van leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches op scholen en betere registratie van verzuimoorzaak.
- is er een betere samenwerking, eenduidige dataverzameling en duidelijke regie. De data van schoolaanwezigheidsteam helpen om cijfers en trends over aanwezigheid te analyseren, gezamenlijk aan oplossingen te werken en ernstig verzuim te voorkomen. Dit helpt scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en jeugdhulppartners om integraal en systemisch te werken aan het bevorderen van schoolaanwezigheid. Dit op een manier die aansluit bij de behoeften van alle leerlingen.
- bieden we een proactieve begeleiding naar onderwijs of werken we samen met de arbeidsmarktregio voor de doelgroep 18 tot 27 jaar. Dit zorgt voor minder voortijdig schoolverlaters.
- werken we in het regionale Jongerenprogramma VSV 2026-2029 aan het tegengaan van voortijdig schoolverlaters.
- sluiten we met de afbouw van de voorziening Plein3 aan bij de beweging waarbij jongeren zoveel mogelijk binnen het regulier onderwijs en in hun eigen omgeving passende ondersteuning krijgen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.2 We ondersteunen gezinnen bij het versterken in eigen kracht, taal en basisvaardigheden.
Kinderen ontwikkelen zich niet alleen op school of in de wijk, maar vooral binnen hun gezin. Daarom versterken we de mogelijkheden van ouders en opvoeders om zelf regie te houden. Veel opvoed- en opgroeivragen horen bij het dagelijks leven en kunnen vaak worden opgelost met ondersteuning vanuit het eigen netwerk, de school, de directe woonomgeving of algemene voorzieningen. Door inwoners te ondersteunen bij het versterken van hun vaardigheden en zelfredzaamheid voorkomen we dat problemen groter worden en vergroten we de kansen van kinderen om zich gezond en veilig te ontwikkelen.

Taal- en digitale vaardigheden en toegang tot begrijpelijke informatie zijn belangrijke randvoorwaarden om zelfstandig mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom zetten we in op het versterken van taal- en basisvaardigheden bij zowel kinderen als ouders en zorgen we dat ondersteuning toegankelijk en begrijpelijk is.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.2.1 We zorgen ervoor dat meer gezinnen beschikken over voldoende taal- en basisvaardigheden.
In 2027:

- voeren we de gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid uit.
- versterken we de aanpak van laaggeletterdheid en basisvaardigheden.
- ondersteunen we kinderen, jongeren en ouders bij het verbeteren van taal-, reken- en digitale vaardigheden.
- zetten we met Verbeter Breda in op verbeteren van de overgang tussen kinderopvang en onderwijs. Op meerdere locaties in de Verbeter-Breda wijken starten peuters met voorschoolse educatie en is er extra ondersteuning in groep 1 en 2 gericht op taalontwikkeling.

1.1.2.2 We zorgen ervoor dat ondersteuning en informatie toegankelijk en begrijpelijk zijn voor inwoners.
In 2027:

- bieden we ondersteuning via het Digi-Taalhuis en de Digi-Taalpunten in de wijken, combineren we Digi-taalpunten waar mogelijk met andere informatiepunten.
- zetten we het Taalpanel in voor duidelijke communicatie van de gemeente en andere organisaties.
- voeren we het regionale plan Aanpak laaggeletterdheid West-Brabant 2026-2029 uit. We richten ons extra op het bereiken van kwetsbare inwoners.

1.1.2.3 We zorgen ervoor dat gezinnen meer regie hebben over hun eigen leven.
Het schooljaar 2026/2027 is voor het leerlingenvervoer zonder noemenswaardige problemen gestart. In 2027 zetten we verder in op het stimuleren van zelfstandig reizen waar dat passend is. Daarnaast onderzoeken we samen met de gemeenten in de Regio West-Brabant een regionale aanbesteding van het leerlingenvervoer. Regionale samenwerking biedt kansen voor een efficiëntere uitvoering en draagt bij aan een toekomstbestendige organisatie van het vervoer.

In 2027:

- stimuleren we dat inwoners eerder gebruikmaken van algemene voorzieningen en ondersteuning in hun eigen omgeving.
- versterken we de regie van gezinnen bij hulp- en ondersteuningsvragen. We ondersteunen gezinnen om hun eigen mogelijkheden, netwerk en voorzieningen te benutten, zodat zij zoveel mogelijk zelf de regie kunnen behouden of terugpakken.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.3 We zorgen voor Stevige Lokale Teams dichtbij gezin, school en wijk.
Met de Stevige Lokale Teams werken we aan de beweging van een stelsel waarin specialistische hulp centraal staat naar een stelsel waarin ondersteunen, versterken en normaliseren in de leefwereld van kinderen en gezinnen het vertrekpunt vormen. Onderwijs, kinderopvang, welzijn, zorg en veiligheid werken daarbij samen rond kinderen en gezinnen, zodat ondersteuning eerder, beter en meer integraal kan worden georganiseerd. Daardoor krijgen jeugdigen en gezinnen sneller passende ondersteuning en groeien meer kinderen thuis, op school en in hun eigen omgeving op. Daarnaast blijft specialistische hulp toegankelijk voor de jeugdigen die deze ondersteuning echt nodig hebben. De Stevige Lokale Teams vormen daarbij het herkenbare aanspreekpunt voor inwoners en professionals.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.3.1 We zorgen ervoor dat ondersteuning eerder en dichter bij gezinnen wordt georganiseerd.
In 2027:

- werken de 4 Stevige Lokale Teams volgens de uitgangspunten van het vernieuwde regionale jeugdstelsel.
- bieden de teams zelf ondersteuning waar dat mogelijk is en organiseren zij specialistische ondersteuning wanneer dat nodig is.
- hebben de samenwerkingsverbanden van de Stevige Lokale Teams de opdracht om binnen de financiële bandbreedte te blijven.
- maken we specialistische kennis eerder beschikbaar voor professionals in de lokale teams.

1.1.3.2 We zorgen ervoor dat professionals integraal samenwerken rondom één gezin en één plan.
In 2027:

- versterken we de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, welzijn, zorg en veiligheid rondom kinderen en gezinnen. Zo kunnen scholen, jongerenwerkers en professionals van de Stevige Lokale Teams sneller samen optrekken wanneer een kind dreigt uit te vallen op school of wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een jeugdige.
- zorgen we voor een betere aansluiting tussen scholen en de Stevige Lokale Teams, zodat signalen eerder worden opgepakt.
- brengen we ondersteuning, expertise en professionele hulp samen rondom één gezin en één plan.

1.1.3.3 We zorgen ervoor dat de Stevige Lokale Teams de basis vormen voor één sociaal domein.
In 2027:

- benutten we ervaringen en signalen uit de praktijk van de Stevige Lokale Teams om de sociale en pedagogische basis verder te versterken en hiaten in de sociale basis op te lossen.
- willen we dat inwoners voor hun ondersteuningsvraag altijd aan het goede adres zijn. Daarom koppelen we de Stevige Lokale Teams van jeugd zo goed mogelijk aan Wmo en bestaanszekerheid. Uiteindelijk werken we fasegewijs toe naar een gezamenlijke ingang in het sociaal domein en een vaste contactpersoon/regisseur in het sociaal domein.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.4 We zorgen voor passende specialistische hulp wanneer dat nodig is.
Door te investeren in preventie, ondersteuning dichtbij en passende inzet van specialistische hulp werken we aan een financieel houdbaar jeugdstelsel dat ook in de toekomst toegankelijk blijft.

Sommige jeugdigen en gezinnen hebben ondersteuning nodig die niet binnen de sociale basis of de Stevige Lokale Teams kan worden geboden. Voor hen willen we tijdig passende specialistische hulp beschikbaar hebben. Specialistische hulp is daarbij aanvullend op ondersteuning uit het netwerk, sociale basis en het Stevige Lokale Team.

Specialistische hulp sluit zoveel mogelijk aan bij het gewone leven van jeugdigen en gezinnen en is ondersteunend aan de ontwikkeling van de jeugdige en gezin, thuis, op school en in de samenleving.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.4.1 We zorgen ervoor dat specialistische hulp tijdig beschikbaar blijft voor jeugdigen die deze nodig hebben.
In 2027:

- voeren de gegunde jeugdzorgaanbieders de nieuwe regionale contracten voor specialistische en locatiegebonden jeugdhulp uit.
- geven de Stevige Lokale Teams en aanbieders van de andere taakgebieden uitvoering aan het vernieuwde jeugdzorglandschap, zoals vastgelegd in de regionale inkoopstrategie.
- versterken we de samenwerking met huisartsen, gecertificeerde instellingen, onderwijs en andere verwijzers.

1.1.4.2 We zorgen ervoor dat specialistische hulp beter aansluit op ondersteuning dichtbij.
In 2027:

- zorgen we dat in Stevige Lokale teams advies van specialistische jeugdzorg eerder beschikbaar is.
- versterken we de samenwerking tussen specialistische aanbieders en de Stevige Lokale Teams.

1.1.4.3 We sturen op kwaliteit, effectiviteit en betaalbaarheid.
In 2027:

- voeren we de aangescherpte Jeugdverordening uit en actualiseren we waar nodig normenkaders en beleidsregels.
- sturen we op kwaliteit, resultaten, doelmatigheid en rechtmatige inzet van middelen.
- monitoren we als gemeente de effecten van de transformatie van de jeugdhulp en sturen we waar nodig bij.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.5 We faciliteren zo thuis mogelijk opgroeien, ook bij complexe hulpvragen.
We willen dat jeugdigen zoveel mogelijk thuis, in een gezinsomgeving of in een andere zo normaal mogelijke woonomgeving kunnen opgroeien. Wanneer verblijf of wonen buiten het eigen gezin noodzakelijk is, organiseren we dit zoveel mogelijk dicht bij het eigen netwerk. Dit doen we voor behoud van perspectief en binnen het dagelijks leven van de jeugdige.

Daarmee dragen we bij aan stabiliteit, duurzame relaties en een betere ontwikkeling van jeugdigen. Het verblijf van een jeugdige staat daarbij altijd in dienst van terugkeer naar huis of een zo zelfstandig mogelijke toekomst.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.5.1 We zorgen ervoor dat meer jeugdigen opgroeien in een gezinsgerichte omgeving.
In 2027:

- versterken we pleegzorg en geven we uitvoering aan de regionale verbeteragenda pleegzorg.
- bevorderen we dat jeugdigen zoveel mogelijk in hun eigen regio kunnen blijven wonen en ontwikkelen.
- verminderen we de afhankelijkheid van zware residentiële zorgvormen.

1.1.5.2 We zorgen ervoor dat er voldoende passende woon- en verblijfsplekken beschikbaar zijn.
In 2027:

- zetten we de om- en afbouw van de JeugdzorgPlus verder door en investeren we in de samenwerking met de nieuw gecontracteerde zorgaanbieder Pactum voor JZ+.
- realiseren we de kleinschalige woonvoorziening aan de Speelhuislaan voor jeugdigen met een intensieve ondersteuningsvraag.
- investeren we in voldoende passende woon- en verblijfsvoorzieningen als randvoorwaarde voor de transformatie van de jeugdhulp.

1.1.5.3 We zorgen ervoor dat kwetsbare jongeren perspectief krijgen op zelfstandig wonen.
In 2027:

- voorkomen we dak- en thuisloosheid onder jongeren via onder andere Warm Thuis en Kamers met Aandacht.
- werken we samen met partners aan een sluitende aanpak voor wonen, zorg en ondersteuning voor kwetsbare jongeren.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.6 We bieden veiligheid en gedwongen kader waar vrijwillige hulp niet voldoende is.
Voor een beperkte groep jeugdigen en gezinnen zijn vrijwillige ondersteuning en hulp onvoldoende om een veilige ontwikkeling te waarborgen. In die situaties blijft inzet vanuit het gedwongen kader noodzakelijk. We willen dat deze jeugdigen passende bescherming, behandeling en begeleiding ontvangen waarbij veiligheid, ontwikkeling en perspectief centraal staan.

Tegelijkertijd sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen die gericht zijn op het terugdringen van gesloten jeugdhulp en het ontwikkelen van meer kleinschalige en perspectiefgerichte alternatieven.

Jeugdigen met complexe ondersteuningsvragen groeien steeds vaker thuis, op school en in hun eigen omgeving op. Dat vraagt om een gezamenlijke inzet van professionals, onderwijs, maatschappelijke partners en inwoners. Samen dragen zij bij aan een veilige omgeving met ruimte voor ontwikkeling, herstel en gedrag dat soms moeilijk of ontregelend kan zijn.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1.6.1 We voorkomen waar mogelijk inzet van gedwongen maatregelen.
In 2027:

- werken de Stevige Lokale teams aan het voorkomen van gedwongen maatregelen. Is een gedwongen maatregel toch noodzakelijk, dan werken SLT en jeugdbescherming nauw samen, zodat de gedwongen maatregel zo kort als mogelijk duurt.
- versterken we de samenwerking tussen lokale teams, gecertificeerde instellingen en specialistische aanbieders.

1.1.6.2 We bouwen gesloten jeugdhulp verder af.
In 2027:

- zetten we de afbouw van JeugdzorgPlus voort conform landelijke en regionale afspraken.
- investeren we in alternatieven voor gesloten plaatsingen.
- ontwikkelen we passende woon-, behandel- en verblijfsvormen voor jeugdigen die nu nog afhankelijk zijn van gesloten voorzieningen.
- volgen we landelijke ontwikkelingen rondom vrijheidsbeperkende maatregelen en vertalen deze naar de regionale uitvoeringspraktijk.

1.1.6.3 We zorgen ervoor dat intensieve hulp beschikbaar blijft voor jeugdigen met de meest complexe ondersteuningsvragen.
In 2027:

- zorgen we dat voor jeugdigen met de meest complexe ondersteuningsvragen passende specialistische voorzieningen beschikbaar blijven.

INDICATOREN

De indicatoren geven de ontwikkeling van het gebruik van jeugdhulp weer en zijn niet direct te koppelen aan één subthema. De uitkomsten worden direct of indirect beïnvloed door de activiteiten en veranderingen die wij op verschillende terreinen in 2027 doorvoeren. De indicatoren hebben een belangrijke signalerende functie voor de veranderingen die worden beoogd. Indien tijdens de uitvoering blijkt dat ook de indicatoren moeten worden bijgesteld, volgen gedurende het reguliere herijkingsproces voorstellen.

Thema-indicatoren

Indicator: Beweegrichtlijn

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
		15		

Toelichting: De (landelijke) definitie van deze indicator is aangepast. We zien grote verschillen in uitkomsten van landelijke, regionale en lokale metingen. Deze indicator wordt in de volgende begrotingsronde herijkt. Daarom wordt er voor 2027 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Absoluut schoolverzuim

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 leerlingen

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
7,1	6,3	7	6,3	7

Toelichting: In 2027 is een toename te verwachten door betere registratie dan eerdere jaren. In absoluut verzuim is het vinden van een passende plek voor nieuwkomers/anderstaligen nog altijd een flinke uitdaging vooral in het voortgezet en beroepsonderwijs.

Indicator: Voortijdig schoolverlaters

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
2,4	2,2	2,1	2,2	2,1

Toelichting: We verwachten een kleine afname van aantallen in Breda door afname van aantal Oekraïense jongeren die alsnog gestart zijn in onderwijs of gestart zijn met werken. Ook de resultaten van actievere begeleiding door Leerplichtambtenaren en Doorstroomcoaches zal in 2027 zichtbaar worden in de cijfers.

Indicator: Zorgwaarde

Omschrijving: Zorgwaarde als maatstaf van resultaat/uitkomst. Gemiddelde kosten voor jeugdhulp per jeugdige

Bron: Verantwoordingsinformatie van penvoerders, besteding van gemeente aan subsidies in voorliggend veld, BRP

Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027

Toelichting: Deze indicator is nieuw en sluit aan op de ontwikkelingen die zijn ingezet bij jeugd. De indicator bevat nog geen streefwaarde, omdat er nog geen referentiewaarde beschikbaar is.

Indicator: Meldingen SLT

Omschrijving: Aantal meldingen die zijn binnengekomen bij het SLT

Bron: Myneva

Meeteenheid: Aantal

Thema-indicatoren				
Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**

Toelichting: Deze indicator is nieuw en sluit aan op de ontwikkelingen die zijn ingezet bij jeugd. De indicator bevat nog geen streefwaarde, omdat er nog geen referentiewaarde beschikbaar is.

Indicator: Geboden jeugdhulp binnen gemeente Breda (0 tot 23 jaar)

Omschrijving: Percentage jeugdigen (0 tot 23 jaar) dat jeugdhulp ontvangt binnen gemeente Breda

Bron: Gemeente Breda, Zorgned, Myneva

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**
21	19	17		15

Met deze streefwaarde zetten we de ontwikkeling om het gebruik van jeugdzorg te verlagen door.

Indicator: Geboden jeugdhulp met verblijf, onder toezicht (0 tot 23 jaar)

Omschrijving: Aantal jeugdigen (0 tot 23 jaar) dat jeugdhulp met verblijf onder toezicht ontvangt

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**
133	122	101		90

We gaan vooralsnog uit van absolute aantallen, omdat de lage percentages onvoldoende beeld geven. De dalende trend proberen we in 2027 voort te zetten.

Indicator: Geboden jeugdhulp met verblijf, gesloten (0 tot 23 jaar)

Omschrijving: Aantal jeugdigen (0 tot 23 jaar) dat jeugdhulp met gesloten verblijf ontvangt

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**
15	11	9		7

We gaan vooralsnog uit van absolute aantallen, omdat de lage percentages onvoldoende beeld geven. De dalende trend proberen we in 2027 voort te zetten.

Indicator: Zelfredzaamheid jeugdigen na afronding traject (0 tot 23 jaar)

Omschrijving: Percentage jeugdigen (0 tot 23 jaar) dat aangeeft zelfstandig verder te kunnen na afronding traject

Bron: Spiegelrapportage

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**

Toelichting: Deze indicator is nieuw en sluit aan op de ontwikkelingen die zijn ingezet bij jeugd. De indicator bevat nog geen streefwaarde, omdat er nog geen referentiewaarde beschikbaar is.

Indicator: Tevredenheid jeugdhulp

Omschrijving: Gemiddelde tevredenheid van jeugdigen over de ontvangen hulp

Bron: Spiegelrapportage

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**

Toelichting: Deze indicator is nieuw en sluit aan op de ontwikkelingen die zijn ingezet bij jeugd. De indicator bevat nog geen streefwaarde, omdat er nog geen referentiewaarde beschikbaar is.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Opgroeien

Het begrotingssaldo is met € 0,15 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- De toegekende loon- en prijscompensatie leidt tot een stijging van het begrotingssaldo van € 2,5 miljoen.
- Vanuit het bestuursakkoord 2026-2030 is een aanvullende taakstelling van € 1,0 miljoen op Jeugd opgenomen.
- Daarnaast worden de reeds ingezette beheersmaatregelen jaarlijks stapsgewijs verhoogd. Ten opzichte van 2026 leidt dit tot een aanvullend effect van € 0,75 miljoen.
- De beschikbare formatiebudgetten nemen met € 0,6 miljoen af ten opzichte van 2026. Dit wordt mede veroorzaakt door een verlaging van het budget voor externe inhuur.

- De bijdrage aan regionale activiteiten neemt met € 0,3 miljoen af. Dit hangt onder andere samen met een gewijzigde financieringssystematiek voor de inzet van het Crisis Interventieteam.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Opgroeien	150.510	151.139	149.805	140.372	140.415	137.675
Totaal lasten	**150.510**	**151.139**	**149.805**	**140.372**	**140.415**	**137.675**
Baten						
Opgroeien	68.200	65.089	63.904	63.904	63.904	61.271
Totaal baten	**68.200**	**65.089**	**63.904**	**63.904**	**63.904**	**61.271**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**82.309**	**86.050**	**85.901**	**76.468**	**76.511**	**76.405**

BELEIDSSTUKKEN THEMA OPGROEIEN

Naam document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd (hulp) 2020-2023	2020
Strategieplan jeugdhulp regio WBO 2030	2022/2023
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	2019
Onderwijsvisie 2025 - 2030	2025
Inkoopstrategie Jeugd WBO	2025

1.2 Thema Betrokken zijn

Deze hoofddoelstellingen zijn gebaseerd op de Visie 2040 - Naar een toekomstbestendig sociaal domein, het Beleidskader Wmo, het Beleidskader Breda Samen Doorpakken, Vrijwilligen in Breda 2022 - 2024 en het Beleidskader Inclusief Samenleven.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.1 We houden de Wmo toekomstbestendig, zodat ondersteuning duurzaam beschikbaar blijft.
De visie sociaal domein en het Beleidskader Wmo geven richting aan hoe we ondersteuning in Breda organiseren. We zorgen ervoor dat het sociaal domein en de Wmo ook op lange termijn beschikbaar en uitvoerbaar blijven. Daarom versterken we de sociale basis en organiseren we meer collectieve ondersteuning. Maatwerkvoorzieningen zetten we alleen in als andere voorliggende oplossingen niet passend zijn.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.2.1.1 We voeren de visie sociaal domein uit.
Met de vaststelling van de visie sociaal domein is besloten om het sociaal domein te zien als één geheel en niet als een verzameling van losse thema's, wetten en regelingen. Dit thema sluit aan op en geeft invulling aan de volgende opdrachten uit de visie sociaal domein:

- een sterke sociale en pedagogische basis als fundament
- Stevige Lokale Teams voor alle leeftijden als centrale schakel

- specialistische hulp als vangnet, niet als standaardoplossing
- bestaanszekerheid als basisvoorwaarde
- integraliteit en sturing: een samenhangend en effectief sociaal domein

1.2.1.2 We bieden ondersteuning aan inwoners.
Jaarlijks krijgen ongeveer 16.000 inwoners uit Breda ondersteuning vanuit de Wmo. De ondersteuning kan bestaan uit verschillende voorzieningen. Sommige inwoners maken gebruik van één voorziening, anderen van meerdere vormen van ondersteuning. Ook in 2027 gaat het om brede ondersteuning in de stad. Ongeveer 10.000 inwoners ontvangen een zogenoemde rol- en/of vervoersvoorziening, circa 5.000 inwoners krijgen huishoudelijke ondersteuning, ongeveer 2.500 inwoners ontvangen individuele begeleiding en rond de 600 inwoners maken gebruik van dagbesteding.

1.2.1.3 We zetten in op doelmatigheid en doeltreffendheid.
We sturen strak op passende ondersteuning en meetbare resultaten. Via procesregie en stevig contractmanagement monitoren we de doelmatigheid van de ondersteuning die we inzetten.

Ook blijven we Wmo-aanvragen scherp beoordelen en blijven eerst kijken of er voorliggende oplossingen zijn. Dit komt ten goede aan de kwaliteit van ondersteuning aan inwoners en het effectief inzetten van middelen.

1.2.1.4 We zorgen voor een overzichtelijk zorglandschap.
We blijven werken aan een overzichtelijk en dekkend zorglandschap samen met strategische partners. We bouwen het aantal aanbieders voor ambulante ondersteuning gefaseerd af en zetten meer in op collectieve oplossingen.

1.2.1.5 We sluiten aan op het IZA/AZWA.
We nemen deel aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) en de opvolger het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Samen met de gemeenten in West-Brabant zorgen we voor een goede aansluiting van het medisch en sociaal domein. Hierbij is extra aandacht voor ouderen, kinderen, mentale gezondheid en leefstijl.

1.2.1.6 We bereiden ons voor op wijzigingen in de Wmo.
We bereiden ons in 2027 voor op de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Deze vervangt op zijn vroegst per 1 januari 2028 het abonnementstarief.

Ook bereiden we ons voor op de wijziging in de huishoudelijke ondersteuning. Het kabinet besloot dat huishoudelijke ondersteuning vanaf 1 januari 2029 niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor inwoners die dit niet zelf kunnen regelen of betalen. In 2027 brengen we de gevolgen in beeld, zodat we ons goed kunnen voorbereiden op de invoering.

1.2.1.7 We organiseren dagbesteding zoveel mogelijk bij Breda Werkt of in de sociale basis.
Aan ontwikkelgerichte dagbesteding geven we in 2027 steeds meer invulling via (beschut) werk, bijvoorbeeld via WRKLAB076 van het sociaal ontwikkelbedrijf Breda Werkt. Voor behoudgerichte dagbesteding onderzoeken we de mogelijkheden binnen de sociale basis.

1.2.1.8 We continueren de Voor Elkaar Pas en implementeren nieuwe contracten voor hulpmiddelen en trapliften.
We blijven de Voor Elkaar Pas inzetten om reizen met het openbaar vervoer te stimuleren. Daarnaast start in het eerste kwartaal een nieuw contract voor de levering en het onderhoud van trapliften. Het nieuwe contract wordt geïmplementeerd in 2027. Hierin maken we ook de stap naar het terugdringen van het aantal aanbieders.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.2 We versterken de veerkracht van inwoners, stimuleren betrokken wijken en bouwen aan een sterke sociale basis.
We stimuleren inwoners om zelfredzamer te worden en elkaar te ondersteunen. We bouwen aan buurten en gemeenschappen waar inwoners betrokken zijn en samen een sterke sociale basis vormen. We organiseren ondersteuning dichter bij het dagelijks leven en versterken de sociale samenhang.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.2.2.1 We versterken de sociale basis.
In 2027 wordt binnen het sociaal domein een werkwijze ontwikkeld om de sociale basis duurzaam te versterken. Hiervoor wordt een instrument ontwikkeld dat op basis van data inzicht geeft in de sociale basis per buurt aangevuld met een methode voor kwalitatieve analyses en het betrekken van inwoners. Daarnaast wordt een agenda uitgewerkt die gericht is op het versterken van de sociale basis op wijk-/buurtniveau.

1.2.2.2 We ontwikkelen het waardenetwerk Zelf- en Samenredzaamheid verder.
Met behulp van het waardenetwerk Zelf- en Samenredzaamheid versterken we de zelfredzaamheid en de sociale basis van onze inwoners. Activiteiten worden onder meer uitgevoerd via het telefonische aanmeldpunt Zorg Voor Elkaar Breda, sociaal-maatschappelijk werk, mantelzorgondersteuning, wijknetwerkers, ggz-preventie en Later is Nu.

2027 is het laatste jaar van de vierjarige subsidie aan de partners binnen dit waardenetwerk. In 2027 maken we nieuwe afspraken, gecombineerd met het opstellen van een nieuw beleidskader als opvolger van het kader 'Breda Samen doorpakken (2024 - 2027)'.

Daarnaast onderzoeken we gesubsidieerde activiteiten en financieren we alleen activiteiten in de sociale basis die aantoonbaar effectief zijn. We onderzoeken of gesubsidieerde activiteiten voldoende resultaat opleveren.

1.2.2.3 We professionaliseren communitybuilding.
In 2027 professionaliseren we communitybuilding binnen de Wmo door het invoeren van een stedelijk afwegingskader en centrale regie. Dit zorgt voor een gerichte inzet op sociale cohesie, leefbaarheid en preventie van zwaardere zorg. Ook voorkomt het versnippering en maakt effecten en inzet van middelen inzichtelijk.

1.2.2.4 We zetten in op veerkracht.
In 2027 blijven we de Middellaan ondersteunen in hun behoefte om samen met inwoners en partners de ondersteuning dichter bij huis te organiseren. Dit leidt sneller tot passende hulp, minder inzet van zware voorzieningen en sterkere netwerken in de wijk en sociale basis. De aanpak op de Middellaan gebruiken we om te leren hoe we deze werkwijze verder ontwikkelen om breder en vaker toe te passen binnen Breda.

1.2.2.5 We versterken vrijwilligers en mantelzorgers.
We maken een uitvoeringsprogramma 'Versterken Vrijwilligers' met als doel om vrijwillige inzet eenvoudiger te maken en ruimte te geven voor initiatieven die mensen ondersteunen. Het uitvoeringsprogramma dat we in 2027 uitvoeren, is opgebouwd aan de hand van de volgende actielijnen:

- de ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties
- ontwikkeling en zichtbare waardering van vrijwilligers
- stimulering van inzet bij inwoners
- verankeren van de waarde van vrijwilligerstaken in werkgeverschap
- versterken van de sociale basis door middel van vrijwilligerswerk

Ook ondersteunen we mantelzorgers met aandacht voor duurzame mantelzorgondersteuning, mantelzorgtaken in werkgeverschap en blijven we inzetten op respijtzorg.

1.2.2.6 We denken mee met de huisvesting van huisartsen.
Huisartsen zijn een basisvoorziening in de stad. Wij denken mee met huisvesting van nieuwe praktijken en zetten ons in op het behoud van huidige huisartsen. Hiervoor hebben we periodiek overleg met huisartsenorganisaties en CZ. De uitkomsten van het onderzoek dat in 2026 wordt uitgevoerd naar de toekomstige behoefte aan huisartsen gecombineerd met huisvesting, worden uitgewerkt.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.3 We versterken het vakmanschap en de samenwerking tussen professionals en organisaties om inwoners dichtbij goede ondersteuning te bieden.

We organiseren de ondersteuning zo dicht mogelijk bij het dagelijks leven van inwoners. We zorgen bij professionals voor goed vakmanschap, effectief werken en blijven leren. We borgen dit in alle lagen van de klantreis. Goed vakmanschap gaat over hoe professionele medewerkers in het vak staan, de inzet en het effect van interventies, het werken aan vernieuwing en verbetering van de dienstverlening en het onderhouden van de vakbekwaamheid.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.2.3.1 We starten met het SLT Wmo – Bestaanszekerheid.
We bouwen aan strategische partnerschappen en werken gebiedsgericht dichtbij inwoners. We verbinden het Stevig Lokaal Team (SLT) Wijs! Breda aan het SLT dat wordt gevormd rond Wmo en Bestaanszekerheid. We starten hiermee in Zuidwest Centrum. Binnen dit laatste SLT werken we samen met Zorg voor Elkaar Breda. Met de komst van Stevige Lokale Teams ontstaat er een toegankelijk en herkenbaar startpunt voor inwoners met vragen binnen het sociaal domein (jeugd, Wmo en bestaanszekerheid).

Indien bij deze ingang blijkt dat een vraag niet direct kan worden afgehandeld of in de sociale basis kan worden opgelost, krijgt de inwoner een vast aanspreekpunt die betrokken blijft zolang ondersteuning nodig is. Dit aanspreekpunt verleent basishulp (onder andere lichte vorm van begeleiding), voert regie, verzorgt verdiepende vraagverheldering en stelt indien nodig een plan op. Oplossingen worden gevonden in de sociale basis, collectief aanbod of via aanvullende hulp. In het SLT vormt een systemische benadering, met indien nodig een brede gezinsaanpak, het uitgangspunt.

1.2.3.2 We voeren procesverbeteringen door.
We verbeteren de processen, zodat eenvoudige hulpvragen snel afgehandeld worden met aandacht voor grip op de poort en op- en afschalen. Dit doen we door de integrale samenwerking te verbeteren en het vakmanschap van professionals te versterken.

1.2.3.3 We verbinden de sociale basis met maatwerkvoorzieningen en het medisch domein.
We zorgen voor soepele samenwerking tussen de sociale basis, maatwerkaanbieders, veiligheidspartners en het medisch domein. We borgen een waakvlamfunctie in onze processen, zetten in op voldoende hulpbronnen in de sociale basis en zorgen voor een vast contactpersonen voor onder andere huisartsen.

1.2.3.4 We zetten in op technologie.
We verminderen de administratieve lasten door slimme technologie in te zetten. Dit doen we bijvoorbeeld ten behoeve van het uitwerken van gespreksverslagen tussen inwoners en klantmanagers. Ook zetten we in op innovatie bij Wmo-aanbieders. We creëren experimenteerruimte om kansrijke ideeën rondom het afvlakken van de vraag en de vermindering van maatwerkvoorzieningen mogelijk te maken. Dit hebben we expliciet aangegeven in het inkoopbeleid voor de nieuwe contracten die zijn ingegaan in 2026.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.4 We bevorderen een inclusieve en gelijkwaardige samenleving.
In het beleidskader Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie (DGI) is opgenomen dat iedereen zich thuis, verbonden en gewaardeerd moet voelen, ongeacht achtergrond, geslacht, gender, religie, seksuele oriëntatie, leeftijd of beperking.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.2.4.1 We voeren de antidiscriminatie-agenda uit.
We bestrijden discriminatie met een samenhangende aanpak bestaande uit specifieke acties gericht op de sectoren publieke ruimte (en veiligheid), onderwijs, arbeidsmarkt en sport. Tegelijkertijd werken we aan randvoorwaarden die zich richten op het versterken van wederzijds vertrouwen en begrip, bewustwording en het verhogen van de meldingen en meldingsbereidheid.

1.2.4.2 We voeren het actieplan tegen straatintimidatie uit.
We pakken thema's, zoals racisme, discriminatie en straatintimidatie gezamenlijk aan. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor LHBTIQA+ gerelateerd geweld en intimidatie op basis van religie en afkomst.

1.2.4.3 We actualiseren de regenboogagenda.
We stellen een regenboogagenda op voor de periode van 2027-2029. De agenda is mede afhankelijk van het voortzetten van het programma regenboogsteden vanuit het Rijk en de middelen die erbij horen. In 2027 stellen we middelen beschikbaar om de derde Pride te houden.

1.2.4.4 We voeren de Bredase agenda Toegankelijkheid uit.
We stellen een agenda Toegankelijkheid op voor de periode van 2027-2028. Daarbij bouwen we voort op de resultaten en actiepunten uit de agenda toegankelijkheid 2025-2026. Lopende acties worden waar nodig voortgezet, aangescherpt of geactualiseerd en daarnaast worden nieuwe actiepunten ontwikkeld om verdere stappen te zetten op het gebied van toegankelijkheid.

1.2.4.5 We ontwikkelen het waardenetwerk DGI verder.
Het netwerk DGI gaat mee in de doorontwikkeling van de waardenetwerken. Hierbij bedden we inclusie ook in bij de andere waardenetwerken.

1.2.4.6 We integreren DGI in beleid en versterken de bewustwording, sociale cohesie en wederzijds respect.
We zetten ons in om inclusie en antidiscriminatie in te bedden in verschillende beleidsvelden, binnen en buiten het sociaal domein. Denk hierbij aan de Wmo, gezondheid, cultuur, erfgoed of onderwijs.

Ook organiseren we activiteiten die de bewustwording over diversiteit, inclusie, toegankelijkheid, discriminatie en racisme creëren.

Tot slot faciliteren en ondersteunen we activiteiten die inwoners uit verschillende achtergronden de gelegenheid geven om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan.

INDICATOREN

In het beleidskader Wmo en het beleidskader Inclusief Samenleven is vastgesteld dat er nieuwe indicatoren worden ontwikkeld. Bij het beleidskader Inclusief Samenleven streven we naar passende indicatoren op het gebied van discriminatie en inclusie. Bij Wmo ontwikkelen we indicatoren die te maken hebben met maatwerkvoorzieningen, ondersteuning in de sociale basis, het verbeteren van de zelfredzaamheid en de toename van vaardigheden. Deze indicatoren sluiten beter aan op de thema's hierboven en de beweging die volgt uit het beleidskader Wmo. In 2026 en 2027 doen we voorstellen voor passende indicatoren.

Onderstaande indicatoren geven een algemeen beeld van de effecten van de ondersteuning en de tevredenheid over de Wmo-hulpmiddelen- en voorzieningen.

Thema-indicatoren

Indicator: Meedoen

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
73		73	73	75

Toelichting: Streefwaarde is in lijn met de realisatie gedurende de afgelopen jaren.

Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
76	75	80	75	80

Toelichting: Streefwaarde ligt in lijn met realisatie 2025.

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid Wmo hulpmiddel/-voorziening

Omschrijving: Percentage van respondenten clientervaringsonderzoek Wmo dat zegt (heel) tevreden te zijn over de ontvangen hulpvoorziening of het hulpmiddel

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
	83	88	75	85

Toelichting: Het ondersteuningslandschap wordt overzichtelijker gemaakt en er komt meer collectief aanbod. We verhogen de streefwaarde t.o.v. de streefwaarde in 2026 en houden deze in lijn met de realisatie in 2025.

Indicator: Onderdeel Bredase samenleving

Omschrijving: Percentage inwoners dat zich onderdeel voelt van de Bredase samenleving.

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
		61		70

Toelichting: Betreft een nieuwe indicator n.a.v. het beleidskader DGI. 2025 wordt beschouwd als een nulmeting.
De komende jaren zetten we in op een forse verhoging. Daarbij moet de streefwaarde worden gezien als een meerjarige doelstelling gedurende de looptijd van het beleidskader.

Indicator: Zelfredzaamheid

Omschrijving: Het gemiddeld rapportcijfer wat inwoners geven aan hun zelfredzaamheid.

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 0 en 10

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
8		7,9		8

Toelichting: Streefwaarde is in lijn met de realisatie gedurende de afgelopen jaren.

Indicator: Ervaren discriminatie

Omschrijving: Percentage inwoners dat zelf discriminatie heeft ervaren in zijn/haar buurt.

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
		8		4

Toelichting: Betreft een nieuwe indicator n.a.v. het beleidskader DGI.
2025 wordt beschouwd als een nulmeting. De komende jaren zetten we in op een forse verlaging. Daarbij moet de streefwaarde worden gezien als een meerjarige doelstelling gedurende de looptijd van het beleidskader.

Indicator: Maatwerkarrangementen Wmo

Omschrijving: Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
840	830	780		770

Toelichting: Eerder is voor deze landelijk verplichte indicator geen streefwaarde geformuleerd. Deze indicator is naar aanleiding van het nieuwe beleidskader Wmo onder het thema 'betrokken zijn' gebracht. Streven blijft om de dalende lijn door te zetten.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Betrokken zijn

Het begrotingssaldo is met € 1,9 miljoen toegenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- De toegekende loon- en prijscompensatie leidt tot een stijging van het begrotingssaldo van € 1,85 miljoen.
- Vanuit het bestuursakkoord 2026-2030 is aanvullend € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld voor loon- en prijsontwikkelingen ter dekking van de stijgende tarieven binnen de Wmo. Hiertegenover staat een taakstelling voor 2027 uit het bestuursakkoord van € 1,0 miljoen op de Wmo-voorzieningen.
- Daarnaast zijn de geraamde uitgaven voor het collectief taxivervoer, op basis van de actuele prognose van de GR RWB, met € 0,45 miljoen naar beneden bijgesteld.
- Vanuit het bestuursakkoord is er € 0,15 miljoen toegevoegd inzake mentale gezondheid bij jongeren en aanpak weerbaarheid.

- Vanuit het budget Beschermd wonen is € 0,6 miljoen toegevoegd aan de begroting voor Wmo-begeleiding in het thema Betrokken zijn, omdat cliënten vaker doorstromen vanuit Beschermd Wonen naar begeleiding. Hierdoor nemen de uitgaven voor Wmo-begeleiding toe, terwijl de uitgaven binnen Beschermd Wonen afnemen.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Betrokken zijn	68.591	72.204	73.244	70.687	58.800	59.233
Totaal lasten	**68.591**	**72.204**	**73.244**	**70.687**	**58.800**	**59.233**
Baten						
Betrokken zijn	2.864	2.872	2.015	2.021	934	934
Totaal baten	**2.864**	**2.872**	**2.015**	**2.021**	**934**	**934**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**65.728**	**69.333**	**71.229**	**68.667**	**57.866**	**58.299**

BELEIDSSTUKKEN THEMA BETROKKEN ZIJN

Naam document	Jaar
Visie 2040 - Naar een toekomstbestendig sociaal domein	2025
Beleidskader Wmo versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning	2025
Beleidskader Inclusief Samenleven	2025
Beleidskader Breda Samen Doorpakken	2023
Vrijwilligen in Breda 2022 - 2024	2022

1.3 Thema Thuis

Deze hoofddoelstellingen sluiten aan bij de Woonvisie Thuis in Breda 2024 -2040 en zijn gebaseerd op het Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda, het Regionaal Beleidskader Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (Gia) en Crisiszorg, het Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie regio Breda "Een (t)huis= een zorg minder en het beleidskader Wmo.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.1 We willen dat inwoners zo lang en goed mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen.
Waar nodig maken inwoners gebruik van hun netwerk, de (sociale) kracht van de wijk/buurt of van laagdrempelige ondersteuning of begeleiding, zo dicht mogelijk bij huis. We bieden beschermd wonen voor inwoners met een lichte verstandelijke beperking en/of psychische of psychosociale problemen die zich (nog) niet zelfstandig kunnen handhaven in de samenleving. Variërend van begeleiding en ondersteuning in de eigen woning met 24-uurs oproepbaarheid en beschikbaarheid tot beschermd wonen in een instelling met 24-uurs directe nabijheid.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.3.1.1 We bieden samen met de aanbieders van beschermd wonen een passend aanbod.

Samen met de aanbieders beschermd wonen werken we aan het bieden van een passend aanbod en een dekkend zorglandschap. Daarbij geven we uitvoering aan de uitgangspunten uit het beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen. Zo werken we aan voldoende spreiding van woon- en ondersteuningsvoorzieningen over de regio en aan een grotere variatie in woonvormen en woonmilieus. Zo ontvangen inwoners ondersteuning in een omgeving die past bij hun behoefte en ontwikkelperspectief. In aansluiting op het beleidskader stellen we een uitvoeringsprogramma Beschermd Wonen op en voeren deze uit.

1.3.1.2 We maken afspraken met zorgaanbieders.
Voor inwoners die intramuraal beschermd wonen, versterken we de samenwerking met zorgaanbieders om de cliënten met complexe problematiek passend te plaatsen. We hebben afspraken over acceptatieplicht en een overlegtafel met zorgaanbieders. We evalueren de werking van deze overlegtafel en passen de samenwerkingsafspraken aan om de toegankelijkheid van het aanbod verder te verbeteren.

1.3.1.3 We werken samen in de regio.
De komende periode werken we samen met corporaties, zorgaanbieders en gemeenten in de regio aan het stapsgewijs mogelijk maken dat cliënten die verblijven in beschermd wonen zelf hun huur betalen.

1.3.1.4 We zetten stappen om te komen tot een voorziening voor hoogcomplexe zorg en voor mensen met onbegrepen gedrag.
Samen met het Zorgkantoor, zorgaanbieders, wooncorporaties en de regiogemeenten zetten we stappen om te komen tot een voorziening voor hoogcomplexe zorg en een woonvorm voor mensen met onbegrepen gedrag.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.2 We zorgen ervoor dat iedereen in Breda een veilig (t)huis heeft.
Door diverse oorzaken kunnen inwoners in onveilige thuissituaties terechtkomen. Bijvoorbeeld door huiselijk geweld. Met het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming willen we ervoor zorgen dat er om huishoudens heen een lokaal team staat dat een gerichte aanpak biedt bij onveiligheid. Zo komen er duurzame oplossingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.3.2.1 We bieden samen met Veilig Thuis, de Vrouwenopvang en lokale netwerkpartners ondersteuning aan slachtoffers en plegers van huiselijk geweld.

- Samen met Veilig Thuis, de Vrouwenopvang en lokale netwerkpartners bieden we ondersteuning aan slachtoffers en plegers van huiselijk geweld. We beschikken over opvangplekken voor vrouwen en kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen blijven. Daarnaast wordt momenteel onderzocht of het haalbaar is om een tweede locatie voor vrouwenopvang in de regio West-Brabant te realiseren. Hiermee wordt toegewerkt naar de landelijke opgave om het aantal opvangplekken voor vrouwen en kinderen uit te breiden en de toegankelijkheid van opvangvoorzieningen te vergroten.
  Ook worden de mogelijkheden verkend om een laagdrempelige inloopfunctie voor vrouwen te ontwikkelen. Dit als onderdeel van Actieplan stop geweld en voortbouwend op de bestaande voorzieningen en samenwerkingsstructuren. Deze functie moet bijdragen aan het vroegtijdig bieden van ondersteuning, advies en begeleiding aan vrouwen die te maken hebben met huiselijk en/of seksueel geweld. Daarbij is het uitgangspunt dat alle benodigde ondersteuning, hulpverlening en zorg zoveel mogelijk op één locatie wordt samengebracht. Hierdoor kunnen slachtoffers sneller passende hulp ontvangen en wordt voorkomen dat zij hun verhaal meerdere keren moeten vertellen aan verschillende instanties en hulpverleners. Deze aanpak is vergelijkbaar met Filomena.
- We werken aan versterken en verbeteren van de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale werkveld.
- We brengen de visie ‘gefaseerd samenwerken’ in de praktijk met de daaraan gekoppelde top-drie methodiek en het gebruik van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

1.3.2.2 We stimuleren dat (toekomstige) professionals van het Sterk Lokaal Team en professionals gebruikmaken van een leeromgeving.

- Met het Stevig Lokaal Team organiseren we hulp en ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk. Het creëren van veiligheid heeft daarbij prioriteit.

- We organiseren efficiënter de regionale expertise rond veiligheid (via Regionaal Netwerk van Expertise) binnen gezinnen en huishoudens, zodat deze beter inzetbaar is in het lokale werkveld en ondersteunend is aan eerstelijns professionals.
- We organiseren efficiënter de regionale expertise rond veiligheid (via Regionaal Netwerk van Expertise) binnen gezinnen en huishoudens, zodat deze beter inzetbaar is in het lokale werkveld en ondersteunend is aan eerstelijns professionals.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.3 We willen dak- en thuisloosheid beëindigen.
In lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis' willen we dakloosheid in 2030 beëindigen. We voeren het regionale beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' uit. Dit omvat maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingspreventie. De lokale en regionale taken van dit beleidskader zijn samengevat in de volgende afbeelding:

Regionaal beleidskader

Maatschappelijke Opvang (MO) - Openbare Geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) - Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Preventie
- Voorkomen van dak- en thuislozen inclusief aanpak economische daklozen
- Ontmoeting en activering kwetsbaren inclusief dreigend dak- en thuislozen

Regionale verantwoordelijkheid en financiering

Uitvoering
- Ontmoeting en activering dak- en thuislozen
- Toeleiden naar zorg en voorkomen overlast
- Opvang
- Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Nazorg en Terugvalpreventie
- Landen in de wijk
- Voorkomen van terugval

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.3.3.1 We voorkomen (herhaalde) dak- en thuisloosheid door preventie- en nazorgactiviteiten.
- We versterken de preventie- en nazorgactiviteiten en breiden die verder uit om (herhaalde) dak- en thuisloosheid te voorkomen. Hiervoor ontwikkelen we een integraal plan van aanpak voor preventie en nazorg.
- We werken toe naar een regionale aanpak bij (dreigende) huisuitzettingen om deze zoveel mogelijk te voorkomen.
- We scherpen onze aanpak van dak- en thuisloosheid aan volgens het principe 'wonen eerst'.
- Met Novadic Kentron maken we afspraken over het inzetten van drugstesten rond grote feesten en evenementen.

1.3.3.2 We stimuleren de uitstroom uit de maatschappelijke opvang en tijdelijke woonplekken naar een duurzame verblijfsplek.
- We creëren nieuwe tijdelijke woonplekken voor dak- en thuisloze mensen in de regio als overbrugging naar een zelfstandige woning. Samen met onze partners spannen we ons in om de verblijfsduur in tijdelijke woonplekken te verkorten.
- We stimuleren een duurzame uitstroom uit de maatschappelijke opvang. Om die uitstroom te bereiken, investeren we in (proces)regie en versterken we de samenwerking met ggz-behandelaars (inclusief verslavingszorg).

1.3.3.3 We bouwen de bezetting af in de dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen (de doorstroomvoorziening).
We bouwen de bezetting af in de dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen (de doorstroomvoorziening). We creëren nieuwe specifieke opvang- en woonvormen die aansluiten op de diverse ondersteuningsbehoeften van dak- en thuisloze mensen. We richten ons hierbij vooral op mensen met (actieve) verslavingsproblemen. Dat doen we zo:

- We geven uitvoering aan de nieuwe woonzorgvoorziening voor dak- en thuisloze jongeren met meervoudige ondersteuningsvragen. Dit zijn tijdelijke woonplekken voor dak- en thuisloze mensen met complexe hulpvragen die minder goed functioneren in een groep.
- We creëren nieuwe woonvormen en verblijfsvoorzieningen voor mensen met (hoog)complexe problematiek die geen stabiele verblijfsplek hebben.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.4 We verbeteren de kwaliteit van leven van kwetsbare inwoners met (complexe) problematiek en verminderen overlast.
We houden hen in beeld en zetten waar nodig de juiste hulp en ondersteuning in om (verdere) escalatie te voorkomen, de veiligheid te herstellen en overlast te verminderen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.3.4.1 We bouwen verder aan onze aanpak van mensen met onbegrepen gedrag.
We nemen deel aan het vierjarige subsidietraject Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag (RKOG) waarin ervaringsdeskundigen, gemeenten, zorgpartners en onderwijsinstellingen gezamenlijk leren van de praktijk en werken aan betere ondersteuning voor inwoners. Het doel is om deze kennis, samenwerking en manier van leren duurzaam te verankeren. Zo zorgen we ervoor dat na afloop van de ZonMw-subsidie de aanpak van onbegrepen gedrag regionaal blijvend wordt versterkt. Daarnaast zetten we in op psycho-educatie, zodat wijkbewoners beter leren omgaan met mensen met onbegrepen gedrag. Samen leren, samen verbeteren, samen het verschil maken voor inwoners met onbegrepen gedrag.

1.3.4.2 We ontwikkelen het Integraal Meldpunt Crisiszorg met Crisisinterventie verder door.
Samen met de 13 regiogemeenten en onze netwerkpartners zijn we per 1 juli 2025 gestart met een Integraal Meldpunt Crisiszorg met Crisisinterventie. Bij dit meldpunt zijn de crisisdiensten samengebracht in één integraal team en kan bij een acute melding direct actie worden ondernomen. In 2027 ontwikkelen we het meldpunt verder door. Zo wordt in samenwerking met Midden-Brabant een pilot gestart waarbij een triagist wordt ingezet op de meldkamer van de politie om sneller de juiste hulp te kunnen organiseren. Ook wordt onderzocht hoe ervaringsdeskundigen een structurele rol kunnen krijgen, bijvoorbeeld bij casusoverleggen van het meldpunt en het Crisis Interventieteam. Met een gezamenlijke governance borgen we een duurzame samenwerking, heldere verantwoordelijkheden en continue kwaliteitsontwikkeling. Door regionaal en bovenregionaal kennis en ervaringen te delen, versterken we de effectiviteit van de crisiszorg en bouwen we verder aan een toekomstbestendige crisisaanpak.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.5 We zorgen voor voldoende passende woonplekken en woonvormen, op de juiste plek en met de juiste zorg en ondersteuning.
We zetten in op een gevarieerder aanbod van woonvormen voor ouderen, passend bij de verschillende fasen van het ouder worden. Daarmee creëren we meer mogelijkheden tussen zelfstandig wonen en verblijf in een verpleeghuis. Daarnaast werken we aan voldoende passende woonplekken en woonvormen voor onze urgentiegroepen. Ook geven we uitvoering aan de Wet versterking regie op de volkshuisvesting. In dat kader stellen we een huisvestingsverordening op en werken we de urgentieregeling verder uit.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.3.5.1 We stimuleren de doorstroming van senioren op basis van vrijwilligheid.
Samen met onze partners werken we aan de uitvoeringsagenda van de Woonvisie. We werken onder andere aan beleid voor collectieve en innovatieve woonvormen. Ook stimuleren we de doorstroming van senioren op vrijwillige basis met name binnen de sociale huursector.

1.3.5.2 We voeren het regionale afsprakenkader 'Wonen, welzijn en zorg Baronie' uit.
We geven zowel regionaal als lokaal uitvoering aan de Wet Versterking regie op de volkshuisvesting. Daarbij werken we aan het opstellen van een urgentieregeling voor urgentiegroepen. Daarnaast voeren we de regionale afsprakenkaders Wonen, welzijn en zorg Baronie en Huisvesting aandachtsgroepen regio Baronie uit. Binnen deze kaders maken we regionale afspraken over een evenwichtige verdeling van beschikbare woonplekken voor urgentiegroepen en richten we de uitvoering hiervan gezamenlijk in. De regionale afspraken vertalen we vervolgens naar lokaal beleid en uitvoering.

1.3.5.3 We benutten de bestaande woningvoorraad beter.
We benutten de bestaande woningvoorraad beter en creëren meer woonplekken (onder andere tijdelijke woningen) voor uitstromers uit voorzieningen en andere inwoners die behoren tot de urgente doelgroepen binnen de Wvrv. Daarbij zetten we in op regionale spreiding. Dit is een belangrijk uitgangspunt binnen de regionale afsprakenkaders. Daarnaast zetten we in op collectieve woonvormen voor mensen met een zorgbehoefte waaronder ouderen die op zoek zijn naar een passende woning of een woonvorm die tussen zelfstandig wonen en een verpleeghuis in zit.

1.3.5.4 We werken aan een betere uitstroom uit de maatschappelijke opvang, beschermd wonen, de vrouwenopvang en de jeugdhulp in de regio Breda.
Samen met zorgpartijen, corporaties en gemeenten werken we aan een betere uitstroom uit de maatschappelijke opvang, beschermd wonen, de vrouwenopvang en de jeugdhulp in de regio Breda. Het Regionaal Transferpunt toetst de aanvragen aan zorgaanbieders om hun cliënten met voorrang te laten uitstromen naar een zelfstandige woonplek. We ontwikkelen het Regionaal Transferpunt verder door en verkennen of zij ook haar rol kan vervullen voor de grotere groep urgenten in het kader van de Wet versterking regie volkshuisvesting.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Gehuisveste daklozen

Omschrijving: Percentage dak- en thuisloze personen met een duurzame vervolgplek.

Bron: Gemeente Breda, WIZ

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
			50	50

Toelichting: Met het voortzetten van projecten uit het uitvoeringsplan dak- en thuisloze mensen, de inzet van meer (passende) tussenvoorzieningen, duidelijkere afspraken over uitstroom naar de regiogemeenten (via het RTP) en meer inzet op de Wonen Eerst beweging verwachten we de uitstroom te bevorderen en het percentage passend gehuisveste dak-en thuisloze mensen te vergroten.

Indicator: Verblijf Doorstroomvoorziening

Omschrijving: Percentage dak- en thuisloze personen met verblijf < drie maanden in de doorstroomvoorziening

Bron: Registratie SMO

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
	62	45	50	50

Toelichting: Deze streefwaarde ligt in het verlengde van de resultaten van de afgelopen jaren.

Indicator: Doorstroom Beschermd Wonen

Omschrijving: Totaal aantal unieke personen bij wie de voorziening Beschermd Wonen is beëindigd in het jaar minus het aantal personen waarbij de voorziening is gestart in dat jaar

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
	61	15	50	55

Toelichting: Door het realiseren van de nieuwe inkoop Beschermd wonen per 1-1-2026 verwachten we in 2027 een toename in de doorstroom.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Thuis

Het begrotingssaldo is € 4,9 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- In 2027 vervallen diverse incidentele budgetoverhevelingen die in voorgaande jaren beschikbaar waren gesteld. Dit leidt tot een afname van het begrotingssaldo van € 2,15 miljoen. Deze middelen waren onder andere bestemd voor regionale opgaven, zoals de maatschappelijke opvang.
- Daarnaast was in 2026 een incidenteel budget van € 2,9 miljoen beschikbaar voor de renovatie van de vrouwenopvang. Omdat deze eenmalige bijdrage in 2027 niet terugkeert, neemt het begrotingssaldo in 2027 met hetzelfde bedrag af.
- Vanuit het bestuursakkoord is ten opzichte van de begroting 2026 € 0,35 miljoen extra toegevoegd inzake actieplan vrouwenveiligheid.
- De subsidie aan het Mondiaal Centrum Breda wordt voortgezet, hiervoor is het bestuursakkoord € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld.
- Het budget van Beschermd wonen is met € 0,6 miljoen verlaagd en wordt toegevoegd aan de begroting voor Wmo-begeleiding in het thema Betrokken zijn, omdat cliënten vaker doorstromen vanuit Beschermd Wonen naar begeleiding. Hierdoor nemen de uitgaven voor Wmo-begeleiding toe, terwijl de uitgaven binnen Beschermd Wonen afnemen.
- Binnen het programma Vitaal en Sociaal Breda, binnen het thema Thuis, doen zich ontwikkelingen en risico's voor waarvan de financiële consequenties op dit moment nog niet volledig kunnen worden ingeschat. Om voldoende handelingsruimte te behouden en indien nodig passende maatregelen te kunnen treffen, wordt in 2027 € 0,6 miljoen uit het meerjarenperspectief beschikbaar gesteld.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Thuis	61.771	68.696	62.071	61.958	62.455	62.455
Totaal lasten	**61.771**	**68.696**	**62.071**	**61.958**	**62.455**	**62.455**
Baten						
Thuis	10.805	9.656	7.977	7.977	7.977	7.977
Totaal baten	**10.805**	**9.656**	**7.977**	**7.977**	**7.977**	**7.977**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**50.967**	**59.040**	**54.094**	**53.981**	**54.478**	**54.478**

BELEIDSSTUKKEN THEMA THUIS

Naam document	Jaar
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	2021
Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie regio Breda "Een (t)huis= een zorg minder	2023
Regionaal Beleidskader Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Crisiszorg (2022)	2022
Regionaal programma Geweld Hoort Nergens Thuis	2018
Thuis in Breda, woonvisie 2024 -2040	2024
Programmaplan Toekomstscenario regio West-Brabant	2024
Beleidskader Wmo Versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning	2025

1.4 Thema Leren, ontwikkelen en werken

Bij dit thema horen belangrijke leefgebieden, zoals werk en inkomen en onderwerpen, zoals schulden en armoede. We willen dat iedereen het werk van de gemeente ziet als eerlijk en betrouwbaar. Dit thema geeft voor een belangrijk deel uitvoering aan het Beleidsplan Armoede en Schulden.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken, voeren we in 2027 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder ‘wat gaan we daarvoor doen?’. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen.

Samengevat richt dit programma zich op de volgende onderdelen:

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.1 We versterken bestaanszekerheid en armoedebestrijding.

Hoofddoelstelling

Wij zetten ons in voor het versterken van bestaanszekerheid, zodat inwoners kunnen meedoen en perspectief houden op een financieel gezonde toekomst. Het beleidsplan Armoede en Schulden 2025-2028 (Meedoen en Rondkomen) fungeert als kader waarop onze dienstverlening is geënt. Het gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid richt zich op het tijdig ondersteunen van inwoners, waaronder ondernemers met (dreigende) financiële problemen. In lijn met het bestuursakkoord Breda Durft Breda Doet en de Visie 2040 Naar een toekomstbestendig Sociaal domein besteden wij daarbij specifiek aandacht aan inwoners die het risico lopen buiten bestaande ondersteuning te vallen. Denk hierbij onder meer aan werkenden en ondernemers met een laag of onzeker inkomen. Via vroegsignalering, maatwerktrajecten en/of een integrale aanpak versterken wij voor de beschreven doelgroepen de financiële zelfredzaamheid en de participatie.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.4.1.1 We versterken bestaanszekerheid.

Samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere betrokken organisaties werken wij aan financiële zelfredzaamheid, participatie en perspectief. Wij voeren het Beleidsplan Armoede en schulden 2025-2028 (Meedoen en rondkomen) ook in 2027 verder uit.

Subthema's

- Wij versterken de vroegsignalering door inwoners met financiële risico’s niet alleen in beeld te brengen, maar ook actief te benaderen. Daarbij zetten wij in op het vergroten van het bereik (>10%) door gerichter outreachend te werken en te prioriteren op signalen met de grootste kans op effectieve ondersteuning. Daarnaast breiden wij het netwerk verder uit met onder andere werkgevers, zorg- en onderwijsinstellingen en richten wij ons specifiek op huishoudens met meerdere signalen en een verhoogd risico op financiële problemen. Ook verkennen wij de verdere toepassing van ketensignalering, mede op basis van de landelijke ervaringen met deurwaarderssignalen.
- Wij zetten bewezen instrumenten, zoals het Schuldenafkoopfonds, voort en passen deze waar nodig flexibeler en meer maatwerkgericht toe. Daarbij richten wij ons niet alleen op het oplossen van schulden, maar ook op het realiseren van duurzame financiële stabiliteit door terugval te voorkomen en de verbinding met werk, participatie en financiële zelfredzaamheid te versterken.
- Wij zetten het Jongeren Perspectief Fonds voort en versterken de verbinding met onderwijs, werk en ondersteuning in de wijk.

- We breiden de preventieve aanpak voor jongeren en gezinnen verder uit, onder meer via (familie)scholen, financiële educatie, de verdere ontwikkeling van financiële spreekuren en uitbreiding naar het HBO en de inzet van ervaringsdeskundigheid.
- We richten ons nadrukkelijk ook op ouders die te maken krijgen met financiële veranderingen door life events, zodat financiële problemen zoveel mogelijk worden voorkomen.
- Om onderbenutting van inkomensondersteunende regelingen echter verder terug te dringen en de dienstverlening verder uit te breiden, moet de beschikbare uitvoeringscapaciteit in balans worden gebracht met de toenemende vraag.
- Wij continueren in 2027 de menstruatie-uitgiftepunten (MUP's). Deze voorziening draagt eraan bij dat inwoners met beperkte financiële middelen toegang houden tot noodzakelijke zorgproducten.
- De in 2026 gestarte communicatiecampagne richt zich steeds meer op het daadwerkelijk bereiken en activeren van inwoners. Zoals opgenomen in het Beleidsplan armoede en schulden 2025-2028 (Meedoen en rondkomen) richten wij ons nadrukkelijk op werkenden met financiële problemen. Wij zoeken deze doelgroep actief op via werkgevers en werkplekken en ontwikkelen hiervoor onder meer een gerichte werkgeversaanpak. Daarnaast besteden wij aandacht aan inwoners die te maken krijgen met financiële veranderingen als gevolg van life-events. Ook ontwikkelen wij nieuwe vindplaatsen binnen werk, onderwijs, zorg en wijkgerichte voorzieningen. Instrumenten, zoals Bereken uw Recht en Werkloont, gecombineerd met persoonlijke ondersteuning en praktische begeleiding, worden hierbij ingezet.
- Wij blijven aandacht besteden aan de samenhang tussen geldzorgen en (mentale) gezondheid. Daarom verbinden wij de ondersteuning bij financiële problemen nadrukkelijker met zorg, welzijn en een integrale aanpak van complexe situaties. Zo versterken we bestaanszekerheid en verkleinen gezondheidsverschillen. Dit intensiveren we in 2027.
- Wij continueren de inzet van eigen bewindvoerders en versterken de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij sturen wij niet alleen op het beheren van financiën, maar vooral op duurzame financiële stabiliteit, het vergroten van de zelfredzaamheid en het perspectief van inwoners.
- Samen met onze partners voeren wij het waardenetwerk bestaanszekerheid uit en werken wij samen binnen Verbeter Breda. Wij werken binnen en buiten het sociaal domein aan een integrale aanpak. Hierdoor versterken wij de samenwerking tussen initiatieven en kunnen wij nadrukkelijker sturen op maatschappelijke effecten voor inwoners.
- Wij actualiseren de minimaregelingen om de ondersteuning van inwoners met een laag inkomen effectief, toegankelijk en toekomstbestendig te houden.
- Wij spelen bij de afhandeling van verzoeken bijzondere bijstand in op een groeiende complexiteit en volume. We versterken hierbij integraliteit en klantbeeld.
- We intensiveren klantcontact, vergroten inzicht in de situatie van inwoners en werken preventief om vorderingen en escalatie te voorkomen.
- Potentiële gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire en kinderen van gedupeerden kunnen zich tot 1 september 2027 aanmelden bij de gemeente voor brede ondersteuning. Door deze deadline wordt landelijk een hogere instroom verwacht. De financiële ondersteuning vanuit het Rijk blijft beschikbaar, waardoor dit geen financieel risico vormt. Wel kan de verwachte toename van het aantal aanmeldingen ook in Breda gevolgen hebben voor de benodigde uitvoeringscapaciteit. We volgen deze ontwikkeling nauwgezet om (potentiële) gedupeerden ook in 2027 tijdig en passend te kunnen ondersteunen.

1.4.1.2 We bieden schuldhulpverlening voor ondernemers.
In 2027 werken we de schuldhulpverlening voor ondernemers verder uit:

- We introduceren een nieuwe route voor preventie en vroegsignalering (de zogenaamde intermediairroute) en werken de nazorgtrajecten verder uit.
- We versterken de samenwerking met Breda Business, zoals gevraagd in de raadsmotie 'Geen gedoe voor ondernemers' van 30 januari 2025. Deze motie wordt in 2026 en 2027 verder uitgewerkt.
- Schuldhulp aan ondernemers is specialistisch werk. Daarom huren wij soms externe specialisten in. Vanaf 2027 nemen medewerkers het grootste deel over en worden de specialisten vooral nog ingezet bij complexe gevallen. Deze hybride aanpak waarborgt een optimale ondersteuning voor ondernemers.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.2 We bevorderen duurzame arbeidsparticipatie.

Hoofddoelstelling

Werk en participatie dragen bij aan bestaanszekerheid, zelfredzaamheid en het vermogen om mee te doen in de samenleving. Daarom ondersteunen wij inwoners bij het vinden van passend werk, het ontwikkelen van hun talenten en het wegnemen van belemmeringen die deelname aan werk of participatie in de weg staan. In lijn met het bestuursakkoord Breda Durft Breda Doet en de Visie 2040 Naar een toekomstbestendig Sociaal domein zetten wij in op een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen, naar vermogen, kan meedoen en zich kan ontwikkelen. Daarbij hebben wij bijzondere aandacht voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben om de stap naar werk te zetten.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.4.2.1 We stimuleren duurzame arbeidsparticipatie.

We ondersteunen inwoners bij het vinden van passend werk, het ontwikkelen van hun talenten en het wegnemen van belemmeringen die participatie in de weg staan. Daarbij zetten we in op duurzame uitstroom naar betaald werk en benutten we de mogelijkheden die de Participatiewet biedt om inwoners te ondersteunen richting bestaanszekerheid en zelfredzaamheid.

Subthema's

- We ontwikkelen Breda Werkt verder door. We vergroten de mogelijkheden voor betrokkenen om zich te ontwikkelen. We breiden het aantal trainingen en workshops uit voor inwoners met een indicatie om hen zelfredzamer te maken en versterken de doorstroom van inwoners met loonkostensubsidie naar regulier werk. Op basis van het in 2026 afgeronde onderzoek naar de toekomst van Breda Werkt zetten we in 2027 gerichte vervolgstappen om de ondersteuning van inwoners verder te versterken.
- Via Breday begeleiden we 150 jongeren tot 27 jaar duurzaam naar werk. Onder duurzame uitstroom verstaan we plaatsingen waarbij jongeren minimaal 6 maanden aan het werk blijven. Hiermee vergroten we de arbeidsparticipatie van jongeren en versterken hun economische zelfstandigheid.
- in 2027 versterken we de samenwerking tussen de gemeente (werkgeversservicepunt en Breda Werkt) en werkgevers in kansrijke sectoren, zoals schoonmaak, zorg en logistiek. Deze samenwerking resulteert in 125 plaatsingen van inwoners naar werk in deze sectoren, waarbij wordt ingezet op instroom, doorstroom en duurzame uitstroom.
- We geven verder uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit het Europese Asiel- en migratiepact. Hiervoor ontwikkelen we één gezamenlijke werkgeversaanpak en ondersteunen we tenminste 200 werkgevers bij het aannemen, begeleiden en behouden van statushouders. Hiermee vergroten we de arbeidsparticipatie van nieuwkomers en versterken wij de aansluiting tussen werkgevers en beschikbare arbeidskrachten.
- Samen met de andere partners binnen de arbeidsmarktregio begeleiden we in 2027 100 inwoners bij de aanvraag van een nieuwe of herbeoordeling van een Wajong-uitkering. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners met duurzaam beperkt arbeidsvermogen tijdig toegang krijgen tot passende ondersteuning en inkomensvoorzieningen.
- De arbeidsmarktregio organiseert campagnes om de naamsbekendheid en de toegankelijkheid van het Werkcentrum West-Brabant onder regionale werkgevers te vergroten.
- De arbeidsmarktregio inventariseert de regionale behoefte aan werkgeversdiensten in het kader van duurzame inzetbaarheid van onbenut arbeidspotentieel en LLO (leven lang ontwikkelen) en ontwikkelt het aanbod Werkcentrum West-Brabant hierop door. Uniformiteit van werkgeversdienstverlening binnen de arbeidsmarktregio is hierbij een belangrijk speerpunt.
- De arbeidsmarktregio geeft uitvoering aan de Uitvoeringsagenda 2027-2028 om bestaande werkenden- en niet-werkendendienstverlening te versterken en aan te vullen. Dit gebeurt in eerste instantie op projectbasis met focus op structurele borging binnen de bestaande dienstverlening van de netwerkpartners.
- Binnen het LLO Collectief creëert de arbeidsmarktregio awareness over laaggeletterdheid onder werkenden en niet werkenden autochtone en allochtone inwoners. Er worden trajecten georganiseerd voor de doelgroep en (potentiële) werkgevers om taalvaardigheden te verbeteren.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.3 We verbeteren dienstverlening, regie en grip.

Hoofddoelstelling
We willen dat inwoners eenvoudig en tijdig toegang hebben tot passende ondersteuning bij werk, ontwikkeling en participatie. Daarom werken we aan een samenhangende dienstverlening waarin inwoners niet worden geconfronteerd met verschillende regelingen, organisaties of werkwijzen, maar ondersteuning ervaren die aansluit bij hun vraag en situatie. In lijn met het bestuursakkoord Breda Durft Breda Doet en de Visie 2040 Naar een toekomstbestendig Sociaal domein versterken we de samenwerking binnen en buiten de gemeente, zodat inwoners sneller de juiste ondersteuning ontvangen. Tegelijkertijd vergroten we onze regie op de uitvoering door kennis en expertise waar mogelijk dichtbij te organiseren. Als centrumgemeente blijven we een actieve rol vervullen in de verdere ontwikkeling van de arbeidsmarktregio. Dit met als doel een betere dienstverlening aan inwoners, werkgevers en partners.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.4.3.1 We werken aan een toegankelijke, samenhangende en herkenbare dienstverlening op het gebied van werk, participatie en ontwikkeling.
We werken aan een toegankelijke, samenhangende en herkenbare dienstverlening op het gebied van werk, participatie en ontwikkeling. Vanuit de Visie 2040 Naar een toekomstbestendig Sociaal domein organiseren we ondersteuning steeds meer vanuit de vraag van de inwoner en versterken we de samenwerking tussen betrokken organisaties. Door kennis en expertise beter te verbinden en meer regie op de uitvoering te organiseren, vergroten we de kwaliteit en effectiviteit van onze dienstverlening. Als centrumgemeente blijven we investeren in de verdere ontwikkeling van de Arbeidsmarktregio West-Brabant.

Subthema's

- We versterken de naleving binnen het sociaal domein door gericht te sturen op rechtmatigheid, participatie en bestandsreductie.
- We verschuiven onze focus op het gebied van naleving naar Breda en bestandsreductie. We bouwen de regionale samenwerking af en zetten de daarbij vrijkomende capaciteit in voor Breda, gericht op verlaging van het bestand.
- We stimuleren inwoners om naar vermogen deel te nemen en geven uitvoering aan de verplichting tot maatschappelijke participatie, zoals genoemd in de Participatiewet. Daarmee spreken we inwoners aan op eigen verantwoordelijkheid en bijdrage. Wij hanteren hard waar het moet en zacht waar het kan.
- We versterken toezicht en handhaving via gerichte inzet en voeren naast (rechtmatigheids)onderzoeken en hercontroles ook themacontroles uit in samenwerking met partners.
- Met ingang van 1 januari 2027 voeren we het vernieuwde debiteurenbeleid Participatiewet uit.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.4 We bevorderen integratie en zelfredzaamheid van statushouders en vluchtelingen.
Hoofddoelstelling
We zetten de ingezette koers voort en sluiten aan bij de ambitie uit het bestuursakkoord Breda Durft Breda Doet: nieuwe Bredanaars doen vanaf het begin mee. We bevorderen dat statushouders zo snel mogelijk maatschappelijk en financieel zelfredzaam worden door taal, werk, onderwijs en participatie te combineren in duale trajecten. Tegelijkertijd zorgen we voor passende ondersteuning voor statushouders voor wie dit nog niet haalbaar is. Daarnaast hebben we de ambitie om invulling te geven aan onze verantwoordelijkheid voor de huisvesting van statushouders, de uitvoering van de Spreidingswet en opvang van ontheemde Oekraïners.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.4.4.1 We stimuleren dat nieuwe Bredanaars vanaf het begin meedoen en toegroeien naar maatschappelijke en financiële zelfredzaamheid.
We stimuleren dat nieuwe Bredanaars vanaf het begin meedoen en toegroeien naar maatschappelijke en financiële zelfredzaamheid. Hiervoor verbinden we binnen de inburgering taal, werk, onderwijs en participatie in één samenhangende aanpak. We realiseren de huisvestingstaakstelling en kiezen voor structurele, kleinschalige oplossingen met begeleiding vanaf het begin. Ook blijven we Oekraïense vluchtelingen opvangen en ondersteunen richting meedoen in Breda.

Subthema's

- We bevorderen de financiële zelfredzaamheid van statushouders door hen actief naar werk te begeleiden. We realiseren 75 plaatsingen naar fulltime werk en 75 plaatsingen naar parttime werk. Daarnaast begeleiden we 50 statushouders die in deeltijd werken naar een grotere arbeidsomvang, zodat zij verder kunnen doorgroeien naar economische zelfstandigheid en duurzame participatie.
- We versterken de verbinding tussen taal en werk door de werkgeversbenadering verder te ontwikkelen. We bieden werkgevers één aanspreekpunt, vergroten het inzicht in taalniveau en ondersteuningsmogelijkheden en verbeteren aansluiting tussen taallessen en werk voor inburgeraars. Daarbij zetten we onder andere in op taallessen in de avonduren, weekenden of op de werkvloer.
- We versterken de maatschappelijke zelfredzaamheid van statushouders door de maatschappelijke begeleiding verder te ontwikkelen. We onderzoeken hoe we de begeleiding beter kunnen laten aansluiten op de behoeften en leefwereld van statushouders, zodat zij sneller zelfstandig hun weg vinden naar een sociaal netwerk, participatie en werk.
- We realiseren de taakstelling voor de huisvesting van statushouders en geven invulling aan de opgaven die voortvloeien uit de Spreidingswet. Op basis van de huidige inzichten houden we rekening met de huisvesting van circa 314 statushouders, waarvan ongeveer 25% minderjarig is. De definitieve taakstelling wordt door het Rijk vastgesteld.
- 't Koetshuis wordt ingezet als doorstroomlocatie voor 46 statushouders en draagt daarmee bij aan het realiseren van de gemeentelijke taakstelling en een goede doorstroming binnen de opvangketen. We onderzoeken de aanvraag voor een tijdelijke omgevingsvergunning van 10 jaar voor 't Koetshuis, zodat de locatie duurzaam beschikbaar blijft na afloop van de huidige omgevingsvergunning. Onderdeel van de aanvraag is het actief betrekken van de omgeving. We zetten in op participatie, met vaste aanspreekpunten, structureel contact met de omgeving, heldere afspraken en een adequate opvolging van signalen. Daarmee borgen we dat 't Koetshuis op een verantwoorde wijze onderdeel uitmaakt van de omgeving.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Bijstandsuitkering

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
364,1	360,4	301,4		

Toelichting: Bijstandsuitkeringen betreft een openeindregeling. In lijn met vorige jaren wordt er voor deze landelijk verplichte indicator geen streefwaarde geformuleerd.
De gemeente volgt de ontwikkeling ten aanzien van het aantal bijstandsuitkeringen op de voet.

Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap

Omschrijving: Aantal uitkeringsdossiers Participatie en IOAW/Z die in het kalenderjaar zijn beëindigd met als reden 'inkomen uit arbeid in dienstbetrekking en/of uitkering ziekte' of 'zelfstandig beroep/bedrijf' (cliënt en/of partner)

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
383	367	385	380	380

Toelichting: We verwachten geen significante wijziging ten opzichte van vorig jaar.

Indicator: Beschut werk

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
105,77	109,87	116	135	

Toelichting: Streefwaarde 2027 wordt eind 2026 vastgesteld door ministerie

Indicator: Sociale werkvoorziening (personen)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda

Thema-indicatoren

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
903	428	613	607	600

Toelichting: Voor de streefwaarde voor 2027 wordt uitgegaan van het aantal personen dat voor 2015 een indicatie arbeidsbeperking heeft gekregen en onder de cao SW valt.

Indicator: Hulpvragen geldzorgen en schulden

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhulpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
950	996	969	1.050	1.100

Toelichting: De verwachting is dat het aantal hulpvragen toeneemt als gevolg van de campagne Geldzorgen. Door het vergroten van de bekendheid van het ondersteuningsaanbod worden inwoners met geldzorgen eerder bereikt en gestimuleerd om hulp te zoeken.

Indicator: Schuldregelingen

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
194	219	207	340	250

Toelichting: Het aandeel schuldregelingstrajecten ten opzichte van het aantal hulpvragen neemt af. Door de inzet op preventie en vroegsignalering worden financiële problemen eerder gesignaleerd en aangepakt. Hierdoor blijft de schuldenlast vaker beperkt en kan een schuldregelingstraject in toenemende mate worden voorkomen.

Indicator: Budgetbeheer

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal trajecten

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
256	378	337	375	300

Toelichting: Aangezien minder schuldregelingen worden verwacht, zullen er ook minder verzoeken zijn voor budgetbeheer.

Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorziening (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
164,3	173	168,3		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Vroegsignalering schuldenproblematiek

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
8.432	8.956	9.883	10.500	10.000

Toelichting: De kwaliteit van vroegsignalen neemt naar verwachting toe door verbeterde afspraken met signaalpartners. De inzet richt zich zowel lokaal, in samenwerking met onder andere woningcorporaties en particuliere verhuurders, als landelijk via brancheverenigingen. Daarnaast wordt het volume van vroegsignalering vergroot door naast de wettelijke signalen ook steeds meer signalen van andere lokale partners te benutten.

Indicator: Effectiviteit trajecten volwasseneneducatie

Omschrijving: Percentage deelnemers van een traject volwasseneneducatie dat verbetering ervaart in de toepassing van de taal in de praktijk

Bron: Onderzoeksrapport "betere basisvaardigheden en mogelijkheden om mee te doen in de omgeving en op het werk voor inwoners van West-Brabant"

Thema-indicatoren				
Meeteenheid: %				
Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**
	71	63		67

Toelichting: Door deelname aan de SAVE monitor die landelijk wordt ingezet is het mogelijk om de lokaal gerealiseerde indicator af te zetten tegen het landelijk gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is 67%.

Indicator: Kinderen in uitkeringsgezin

Omschrijving: Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
6	6			

Toelichting: Voor deze indicator volgen wij de landelijke ontwikkeling via Waarstaatjegemeente. Gezien de beperkte gemeentelijke beïnvloedbaarheid sturen wij niet op een afzonderlijke lokale norm, maar streven wij naar een ontwikkeling die gelijk is aan of gunstiger is dan het landelijke gemiddelde.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Leren, ontwikkelen en werken

Het begrotingssaldo is met € 0,7 miljoen toegenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- De ombuiging op participatie loopt af: in 2026 was nog € 0,5 miljoen ingeboekt, vanaf 2027 is dit nihil. Hierdoor stijgt het begrotingssaldo met € 0,5 miljoen.
- De incidentele rijksmiddelen voor de implementatie van de Participatiewet in balans nemen af van circa € 0,35 miljoen in 2026 naar € 0,05 miljoen in 2027. Dit leidt tot een nadeel van circa € 0,30 miljoen.
- In 2026 was door budgetoverheveling 2025 eenmalig € 0,51 miljoen extra beschikbaar voor het organiseren van sociale ontwikkelbedrijven. Dit bedrag vervalt in 2027. Daarnaast is de SW-subsidie in 2027 € 1,10 miljoen lager door de afloop van de WSW-regeling.
- Voor de verbreding en digitalisering van de Bredapas is vanuit de budgetoverheveling 2025 in totaal € 0,4 miljoen doorgeschoven: € 0,2 miljoen naar 2027 en € 0,2 miljoen naar 2028. Voor 2027 betekent dit een tijdelijke verhoging van het budget.
- Voor vroegsignalering bij problematische schulden is in 2026 incidenteel € 0,23 miljoen ontvangen. Omdat deze bijdrage vooralsnog niet structureel is, vervalt dit bedrag in 2027.
- Het schuldenafkoopfonds wordt structureel doorgezet vanaf 2027, hiervoor is in het bestuursakkoord 2026-2030 € 0,08 miljoen beschikbaar gesteld.
- De doorbelasting van personeelskosten vanuit de afdeling Sociaal beleid is in 2027 € 1,1 miljoen hoger. Dit komt doordat de verdeling over de 3 ketens van het Sociaal Domein vanaf 2027 is aangepast aan de feitelijke inzet, nadat het team Juridische Zaken Sociaal Domein in 2026 is overgegaan naar Sociaal beleid.
- De toegekende loon-/prijscompensatie verhoogt het begrotingssaldo met € 1,0 miljoen.
- De extra middelen voor uitvoeringskosten van inburgering en migratie nemen af. In 2026 was hiervoor € 1,5 miljoen beschikbaar. In 2027 is dit € 1,3 miljoen en vanaf 2029 € 0,9 miljoen, omdat de doelgroep naar verwachting kleiner wordt.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Leren, ontwikkelen en werken	153.569	157.294	158.290	154.936	151.894	151.280
Totaal lasten	**153.569**	**157.294**	**158.290**	**154.936**	**151.894**	**151.280**
Baten						
Leren, ontwikkelen en werken	104.568	105.043	105.369	105.369	105.369	105.369
Totaal baten	**104.568**	**105.043**	**105.369**	**105.369**	**105.369**	**105.369**

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**49.001**	**52.251**	**52.921**	**49.567**	**46.525**	**45.911**

BELEIDSSTUKKEN THEMA LEREN, ONTWIKKELEN EN WERKEN

Naam document	Jaar
Beleidsplan Armoede en Schulden meedoen en rondkomen 2025-2028	2025
Actieplan arbeidsmarkt 2024-2026 lokaal	2024
Beleidskader Participatie	2015
Thuiskomen in Breda, visie nieuwe Wet inburgering	2021

1.5 Thema Leven

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken, voeren we in 2027 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder ‘wat gaan we daarvoor doen?’. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen. De hoofddoelstellingen zijn gebaseerd op de Gezondheidsvisie en de Visie op sport en bewegen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.5.1 We stimuleren dat iedereen in Breda gezond kan leven.
We stimuleren een leefstijl waarin bewegen, gezond eten en ontspannen vanzelfsprekend zijn en streven naar een omgeving die hiertoe uitnodigt. We zetten in op gelijke kansen voor gezondheid en hebben daarbij extra aandacht voor inwoners die dit het hardst nodig hebben. Zo dragen we bij aan een langer leven in goede gezondheid voor alle Bredanaars.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.5.1.1 We voeren de Gezondheidsvisie en JOGG uit en werken mee aan de regionale samenwerking binnen IZA en AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord).
We voeren in 2027 de Gezondheidsvisie en JOGG uit en werken mee aan de regionale samenwerking binnen IZA en AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord). We sluiten aan bij de ambities uit het bestuursakkoord om gezondheid, kansengelijkheid en een gezonde leefomgeving te versterken. Dit zijn de belangrijkste activiteiten:

- We verbeteren de gezonde voedselomgeving op en rond scholen, sportverenigingen en gemeentelijke voorzieningen. We zorgen ervoor dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is.
- We versterken de preventieve aanpak tegen vapen onder scholieren op het voortgezet onderwijs en studenten op het mbo en hbo. Daarnaast werken we verder aan een rookvrij Breda door onder andere samen te werken met de GGD aan de rookvrije wijkaanpak. We laten hierbij zien dat roken en vapen niet de norm is.
- We willen de ontspanning bevorderen onder onze inwoners. Hierbij hebben we speciale aandacht voor de mentale gezondheid onder jongeren en jongvolwassenen die we bereiken met preventief aanbod, zoals een website waarop je makkelijk hulp kunt vinden.
- We stimuleren bewegen als onderdeel van leefstijl en gezondheid, onder andere door een groene omgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en ontmoeten.
- Vanuit het JOGG-actieplan 2026-2029 werken we verder aan een gezonde kindomgeving in Breda. We hanteren een wijkgerichte aanpak in Tuinzigt en blijven stadsbreed inzetten op groene schoolpleinen, moestuinieren en een gezonde leefomgeving.

- In de regio West-Brabant werken we regionaal en lokaal verder aan de doelen en ambities van het IZA (Integraal Zorgakkoord). Ter aanvulling op het IZA geldt vanaf 2027 het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord). Het fundament voor de (door)ontwikkeling van basisfunctionaliteiten.

Overzicht uit Gezondheidsvisie:

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.5.2 We willen dat iedereen kan sporten en bewegen.
We vinden het belangrijk dat inwoners de mogelijkheid hebben om hun leven lang te sporten en te bewegen op een manier die bij hen past. We willen dat iedereen zich welkom voelt om mee te doen, ongeacht leeftijd, achtergrond of fysieke mogelijkheden. Daarom zetten we in op een gezonde, veilige en inclusieve sportomgeving.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.5.2.1 We stimuleren sporten en bewegen in de openbare ruimte.
We voeren het uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2027-2030 uit.

Stimuleren van sport en beweging

- Samen met het waardenetwerk Gezond en Actief leven voeren we het uitvoeringsplan 2025-2027 uit.
- We zetten in op beweegwijsheid (doorontwikkeling van breed motorische ontwikkeling) in het onderwijs, bij sportverenigingen en in de openbare ruimte).
- Vanuit inclusief bewegen richten we ons op inwoners die drempels ervaren bij het vinden van passend sportaanbod.
- We hebben blijvende aandacht voor sporters met een beperking en voor hun begeleiding door Stichting BAS.
- We werken samen met het Jeugdfonds Sport en blijven dit fonds actief onder de aandacht brengen.
- We stimuleren nieuwe projecten en aanbod op het gebied van streetsports.

Sporten in de openbare ruimte

- Met aantrekkelijke routes en sportplekken zorgen we dat sport en beweging in de openbare ruimte toegankelijker wordt voor inwoners van onze dorpen en wijken.
- Bij gebiedsontwikkelingen nemen we de inrichting van een beweegvriendelijke openbare ruimte mee. Ook hebben we daarbij aandacht voor (commerciële) sportvoorzieningen.
- We investeren in de aanleg van nieuwe sportieve voorzieningen, zoals streetsports en gemarkeerde hardlooproutes.

Sportaccommodaties

- We werken aan een actualisatie van de tarievennota.
- We maken een investeringsplan voor de vernieuwing, uitbreiding en verbetering van sportaccommodaties.
- We dragen bij aan een blaashal voor hockey om de druk op de binnensportcapaciteit te verlichten.

Topsport en talentontwikkeling

- We zetten in op de talentontwikkeling van onze sporters met de ondersteuning van de regionale talentencentra.
- Met Team Breda gaan we bouwen aan een lokaal netwerk tussen atleten, de stad, het bedrijfsleven, het onderwijs, sportverenigingen en andere sportorganisaties.

Sportevenementen

- Na 5 succesvolle jaren zetten we in 2027 in op doorontwikkeling van de Bredaille waarbij we de verbinding met beweegstimulering versterken.

1.5.2.2 We zetten de succesvolle 1/3-regeling buitensport voort.

1.5.2.3 We starten met onze nieuwe aanpak voor topsport en talentontwikkeling.

1.5.2.4 We stimuleren kennisdeling en samenwerking tussen de organisatoren van sportevenementen.

INDICATOREN

De indicator Structureel sporten laat zien hoever we zijn met onze doelstelling om zo veel mogelijk Bredanaars te laten bewegen. De indicatoren over de gezondheidsbeleving laten zien in hoeverre iedereen in Breda gezond kan leven.

Thema-indicatoren

Indicator: Structureel sporten

Omschrijving: Percentage inwoners (18+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
65	66	64	71	68

Toelichting: We streven ernaar dat in 2027 ten minste 68% van de inwoners van Breda structureel sport.

Indicator: Gezondheidsbeleving (lichamelijk)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
7,4	7,6	7,4	7,5	7,5

Toelichting: We sluiten aan op de realisatie en doelstelling van de afgelopen jaren.

Indicator: Gezondheidsbeleving (mentaal/psychisch)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat mensen geven bij de stelling: "ik ben tevreden met mijn mentale/psychische gezondheid"

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
	7,8	7,8	7,8	7,8

Toelichting: Op basis van de resultaten van voorgaande jaren wordt de huidige streefwaarde passend geacht en ongewijzigd voortgezet.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Het begrotingssaldo is met € 1,4 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- De doorbelasting van personeelskosten vanuit de afdeling Sociaal Beleid neemt in 2027 met € 0,3 miljoen af als gevolg van een aanpassing van de verdeling binnen het Sociaal Domein op basis van de feitelijke inzet.

- In 2026 wordt incidenteel geïnvesteerd in een blaashal voor de hockeysport. Hiermee wordt de druk op de beschikbare binnensportaccommodaties verminderd. In 2027 leidt dit tot een afname van € 0,8 miljoen.
- In 2027 vervalt de investeringsregeling sportaccommodaties. Hierdoor nemen de uitgaven af met € 0,3 miljoen ten opzichte van 2026.
- In het bestuursakkoord 2026-2030 is ook voor 2027 een bedrag van € 0,08 miljoen beschikbaar gesteld voor Stichting Bredase Aangepaste Sporten (BAS).
- Voor sport en beweging in de openbare ruimte is een impuls van jaarlijks € 0,05 miljoen beschikbaar gekomen in deze bestuursperiode.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Leven	17.376	19.767	10.185	10.980	10.284	10.291
Totaal lasten	**17.376**	**19.767**	**10.185**	**10.980**	**10.284**	**10.291**
Baten						
Leven	8.102	8.476	256	256	256	256
Totaal baten	**8.102**	**8.476**	**256**	**256**	**256**	**256**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**9.274**	**11.291**	**9.929**	**10.724**	**10.028**	**10.035**

BELEIDSSTUKKEN THEMA LEVEN

Naam document	Jaar
Gedurfd, gezond en gelukkig! Gezondheidsvisie Breda 2024-2040	2024
Uitvoeringsprogramma Gezondheidsvisie 2026-2029	Nog niet beschikbaar
Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2026-2029	Nog niet beschikbaar
JOGG Breda Actieplan	Nog niet beschikbaar

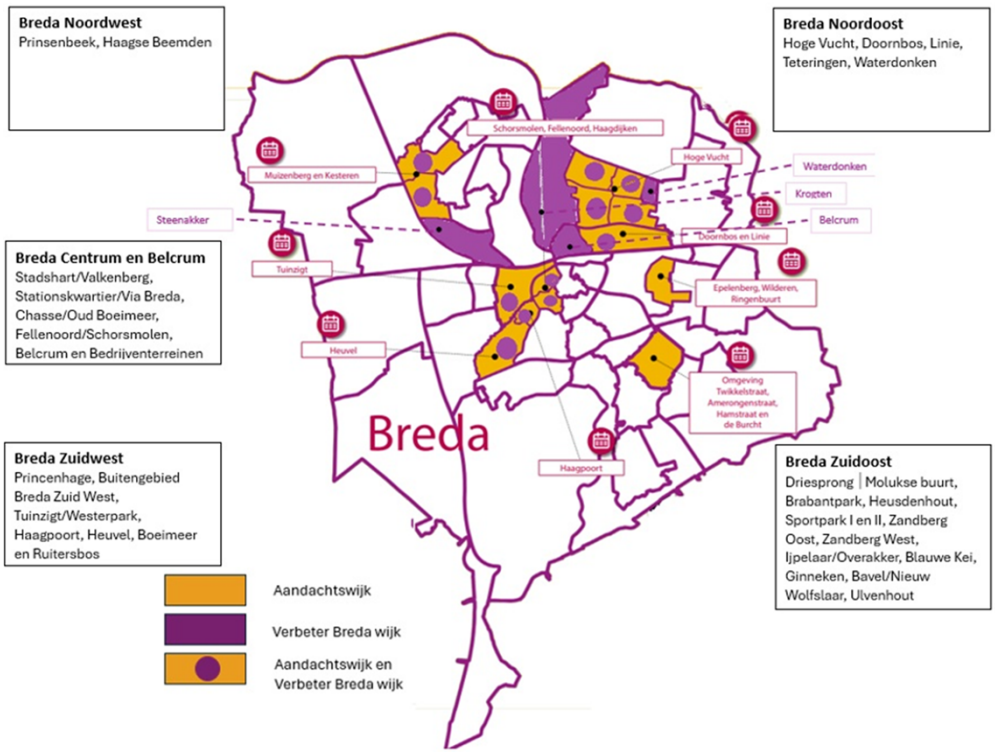
1.6 Thema Ontmoeten

In een groeiend en bruisend Breda waar bewoners met elkaar verbonden zijn, kennen mensen elkaar en komen zij elkaar dicht bij huis tegen. Deze ontmoeting leidt tot sterke dorpen, wijken en buurten en waar mensen weten dat ze gezien worden en voor elkaar klaar staan. Dit verstaan we onder weerbaarheid. Onze inzet op deze doelstelling meten we op basis van indicatoren over de beleving van bewoners. Zo berekenen we de sociale cohesie op basis van antwoorden op een aantal vragen in de Buurtenquête. Dit is voor ons een belangrijke graadmeter hoe de ontwikkelingen in de stad als geheel en in de dorpen en wijken verlopen, ofwel het sentiment in de stad, dorp of wijken. Vragen waarin Bredanaars aangeven in hoeverre zij zelf actief zijn in hun buurt en hoe zij de ondersteuning van initiatieven door de gemeente beoordelen kleuren deze ontwikkelingen verder in. Concreet zien we in het aantal bewonersinitiatieven in de dorpen en wijken en in het aantal wijkdeals terug wat de directe resultaten hiervan zijn op straat.

Om deze doelstellingen te bereiken, zetten we in op het ondersteunen van de vrijwilligers die dagelijks het verschil maken in de dorpen en wijken. We zien deze vrijwilligers als onmisbaar bij de activiteiten in de dorpen en wijken en in het beschikbaar hebben van voorzieningen, zoals de buurthuizen. De vrijwilligers die zich inzetten voor de honderden buurtinitiatieven en wijkdeals in de dorpen en wijken zorgen voor een levendige, bruisende stad. Hier zien we onze ambitie voor een groene stad die sociale activiteiten uitdaagt en activeert in uitvoering. We investeren extra in wijkdeals als instrument om de ambities Stad in een Park samen met bewoners te realiseren. Graag benutten we de betrokkenheid van bewoners ook in participatie. We vertalen grote, gemeentebrede opgaven naar consequenties voor de dorpen en wijken en gaan hierover in gesprek. Dit doen we onder andere met de dorps- en wijkraden. Daarnaast helpen we opgaven verder met onze wijk- en proceskennis waarmee slagingskansen aanzienlijk verbeteren. Natuurlijk is dat aan de orde als er een speelplek wordt vervangen, maar evengoed bij activiteiten, zoals het opstellen van een wijkplan. In 2027 leveren we een gebiedsperspectief/wijkplan Hoge Vucht op. Ook in de dorpen en wijken waar een dergelijk plan niet in de planning zit, zijn en blijven onze wijkbeheerders in gesprek met (actieve) bewoners. Dit om voortdurend een actueel beeld te hebben van de sentimenten in de wijken. We zoeken ook voortdurend naar vormen van samenwerking met de dorpen en wijken waar de energie is en gaan in ons nieuwe beleid daar ook op inzetten gezien de ontwikkeling van Breda en de innovatieve mogelijkheden om samen te werken.

We zien dat voor het behalen van onze doelstellingen op ontmoeting, maar ook op leefbaarheid en veiligheid, extra inzet nodig is in de aandachtswijken. Om die reden neemt de wisselwerking tussen de inzet vanuit het wijkgericht werken en de inzet vanuit Verbeter Breda een belangrijke plek in, in het werken in de wijk. Zo werken we vanuit buurtpunten waar de uitdagingen in de wijk hierom vragen. De buurtpunten zien we als plekken waar de samenwerking tussen wijkprofessionals, maar ook met bewoners tot uiting komt in concrete projecten en activiteiten. Deze dragen bij aan leefbaarheid en kansengelijkheid en daarmee aan een fijne buurt om te wonen.

In de wijken waar de afgelopen jaren wijkplannen zijn gemaakt (Heusdenhout en Tuinzigt) vraagt de uitvoering om focus in de uitvoering. Hetzelfde geldt voor de grote projecten waar vanuit de wijkaanpak aan wordt meegewerkt, zoals de aanpak in het Valkenbergpark-Stationsgebied en het voorbereiden van een veilige jaarwisseling. Ook bredere thema's, zoals Weerbare wijken, Sociale basis en de Energietransitie krijgen een plek in het werken in de dorpen en wijken en hebben onze speciale aandacht. Naast deze inzet, is tijd en capaciteit nodig om het wijkgericht werken (beleidsnota 2012) en de wijkaanpak (uitvoeringsplan 2019) te herzien. We hebben veel ambitie en we bereiken veel. Onze werkwijze waarbij we vooral reageren op wat er speelt in de dorpen en wijken vraagt echter om focus. Ook het in beeld brengen van wat we kunnen realiseren en wat er met de beschikbare capaciteit en middelen niet lukt, hoort daarbij. Op deze manier dragen we bij aan het herijken van onze werkwijze. Hierbij zoeken we in lijn met de bredere ambities in de stad meer samenhang en samenwerking met partners die in de wijken actief zijn, met name in het onderwijs en het bedrijfsleven.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.6.1 We versterken de sociale cohesie en verbeteren deze waar dat nodig is.

- We zorgen voor een duurzaam en financieel gezond aanbod van buurthuizen in de dorpen en wijken, gericht op het bieden van een inclusieve en uitnodigende ontmoetingsplek waar wordt voorzien in de (sociale) behoefte vanuit buurtbewoners.
- Het versterken van ontmoeting in de openbare ruimte en het faciliteren van het leggen en onderhouden van contact zijn doelstellingen bij ingrepen in de openbare ruimte.
- Bij het ondersteunen van buurthuizen, ontmoetingsplekken in de dorpen en wijken (zoals sportkantines, buurtpunten, gemeenschapsruimtes in wooncomplexen, wijkbibliotheken en locaties van wijkorganisaties) zetten we in op samenhang en een aanvullend aanbod. Hierbij zijn doelstellingen, zoals van Verbeter Breda en Breda Stad in een Park leidend.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.6.1.1 We zorgen voor mogelijkheden om elkaar te ontmoeten in de dorpen en wijken.

- We ondersteunen buurthuizen in gemeentelijke panden en buurthuizen in andere gebouwen op basis van het Buurthuizenbeleid. Dit doen we vooral door in gesprek met vrijwilligers ruimte te geven aan initiatieven uit het dorp of de wijk en mee te denken over een gezonde exploitatie van het buurthuis.
- Door de inzet van Wijkdeals spreken we met (groepen) bewoners af hoe bewoners openbare ruimte zelf kunnen beheren, zodat de openbare ruimte zo goed mogelijk aansluit bij hun wensen voor hun buurt. Door de inzet van een flexibel budget kunnen we kleine ingrepen in de buitenruimte uitvoeren die niet geprogrammeerd zijn, maar wel bijdragen aan een fraaie en veilige buurt.
- Door de samenwerking tussen gemeente, organisaties en bewoners in de dorpen en wijken te versterken – brengen we in beeld hoe we samenhang tussen activiteiten kunnen versterken en wat de behoefte aan aanvullend aanbod is Hiervoor organiseren we overleggen en brengen we samen met onder andere dorps- en wijkraden prioriteiten voor de dorpen en wijken in beeld.
- Voor de aandachtswijken in Hoge Vucht maken we een wijkplan.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.6.2 We verbeteren de leefbaarheid in alle dorpen en wijken.

- In de aandachtswijken staat de sociale en fysieke leefbaarheid onder druk. Met de aanpak aandachtswijken verbeteren we de leefbaarheid in deze wijken.
- We zorgen dat de buurthuizen een goede basis vormen voor de sociale cohesie en leefbaarheid in de aandachtswijken.
- We werken aan het steeds meer in samenhang brengen van de inzet in de aandachtswijken met het programma Verbeter Breda.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.6.2.1 We verbeteren waar nodig de sociale en fysieke leefbaarheid.

- Voor aandachtswijken waar de leefbaarheid onder druk staat maken we met wijkprofessionals en bewoners een wijkagenda. We voeren de maatregelen op deze wijkagenda's uit op basis van samenwerking in de wijk.
- We ondersteunen waar nodig de vrijwillige inzet in buurthuizen in aandachtswijken met professioneel beheer.
- Zo wordt vanuit de teams van wijkprofessionals en bewoners in de buurtpunten invulling gegeven aan de doelstellingen van de buurtpuntsubsidie vanuit Verbeter Breda.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.6.3 We betrekken kinderen en omwonenden bij goede speelvoorzieningen.

- In de bewonersparticipatie in de dorpen en wijken krijgen speelplekken extra aandacht. We zien speelplekken als een aanleiding voor ontmoeting tussen verschillende groepen bewoners.
- Bij het invullen van bewonersparticipatie rond speelplekken kijken we goed naar de behoeften en het aanbod voor specifieke groepen, zoals kinderen met een beperking.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.6.3.1 We onderhouden en verbeteren waar mogelijk speelvoorzieningen.

- We onderhouden de speelplekken in de dorpen en wijken.
- We zorgen voor veilige speelplekken. Wanneer speeltoestellen niet meer veilig zijn, vervangen we deze.
- We verbeteren waar mogelijk het aanbod aan speelplekken via maatwerk. Bij het vervangen van top speelplekken hebben we extra aandacht voor kinderen met een beperking.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Sociale cohesie

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
6		6	6	6

Toelichting: De indicator 'sociale cohesie' is gebaseerd op vragen uit de Buurtenquête die gaan over het plezierig wonen in de buurt. Met het ondersteunen van initiatieven uit de wijken en dorpen en op basis van het contact met (groepen) bewoners richten we zo onze inzet op het verbeteren van de sociale cohesie. We zien binnen de gemeente verschillen in de score op sociale cohesie. We willen de sociale cohesie gemiddeld minstens op het bestaande niveau (6) houden. Daarbij richten we ons vooral op de buurten waar de score lager is dan de gemiddelde streefwaarde.

Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken

Thema-indicatoren				
Meeteenheid: Aantal				
Realisatie 2023	**Realisatie 2024**	**Realisatie 2025**	**Streefwaarde 2026**	**Streefwaarde 2027**
209	235	180	125	180

Toelichting: Na de bezuinigingen zien we dat voor veel initiatieven andere (co-) financiering wordt gevonden. Hierdoor daalt het gemiddelde subsidiebedrag per initiatief en richten we ons in 2027 op het aantal van 180 initiatieven dat ook in 2025 is ondersteund met subsidie.

Indicator: Wijkdeals

Omschrijving: Het totaal aantal actieve zelfbeheerovereenkomsten met groepen bewoners die zich richten op het verbeteren en onderhouden van een stuk openbare ruimte in hun woonomgeving. Deze overeenkomsten worden Wijkdeals genoemd. De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, advies, materiaal of in de organisatie.

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken in zaaksysteem

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
581	681	670	700	725

Toelichting: Het aantal Wijkdeals neemt jaar na jaar toe. We zien dat er weinig Wijkdeals stoppen, waardoor we verwachten in 2027 op 725 Wijkdeals uit te komen.

Indicator: Actief in de buurt

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
28		30	28	30

Toelichting: Met het werken aan doelstellingen op dit thema nodigen we bewoners uit om zich voor hun buurt in te zetten. Middels buurthuizen, wijkinitiatieven en netwerken in dorpen en wijken ondersteunen we een stabiel deel van de bewoners dat zich voor hun buurt inzet. Het resultaat van 2025, met 30% gemiddeld, is hierbij de streefwaarde.

Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2026	Streefwaarde 2027
		12	9	9

Toelichting: Na een toename van het aandeel respondenten van de buurtenquête dat het niet eens is met de stelling dat de gemeente buurtinitiatieven voldoende ondersteunt, stellen we ons ten doel de realisatie voor deze daling te evenaren. Een verbetering van het aandeel van 12% naar 9% respondenten dat het (helemaal) oneens is met de stelling dat de gemeente buurtinitiatieven voldoende ondersteunt.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Ontmoeten

Het begrotingssaldo is met € 0,9 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- In het bestuursakkoord is € 0,3 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor Stad in een park- groene wijkdeals, hiervan is € 0,1 miljoen toegevoegd aan de wijkdeals binnen thema Ontmoeten.
- Ten opzichte van 2026 is in 2027 circa € 1,0 miljoen minder aan middelen beschikbaar voor de uitvoering van de opgave Asiel en Opvang. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2026 incidentele middelen (€ 0,7 miljoen) beschikbaar waren voor onder meer de uitvoering van de Spreidingswet, de aanpak van overlastgevende asielzoekers, de uitkering op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra en activiteiten gericht op community building.
  Daarnaast wijzigt de bekostigingssystematiek van de opvanglocatie Het Koetshuis. Vanaf 2027 valt deze locatie onder de Doelgroep Flexibele Regeling (DFR), dit betreft een specifieke uitkering van het Rijk. Hiermee vervallen de huidige financieringsstromen vanuit HAR+ en de gemeentelijke structurele bijdrage van € 0,3 miljoen. De exploitatie wordt daarmee volledig bekostigd volgens een landelijke financierings- en verantwoordingssystematiek die beter aansluit bij de feitelijke opvangopgave en de daarbij behorende kosten.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030

Bedragen x € 1.000

		na wijziging				
Ontmoeten	21.911	19.752	18.587	5.807	5.868	5.878
Totaal lasten	**21.911**	**19.752**	**18.587**	**5.807**	**5.868**	**5.878**
Baten						
Ontmoeten	17.268	13.968	13.690	900	900	900
Totaal baten	**17.268**	**13.968**	**13.690**	**900**	**900**	**900**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.642**	**5.784**	**4.898**	**4.907**	**4.968**	**4.978**

BELEIDSSTUKKEN THEMA ONTMOETEN

Naam document	Jaar
Welkom in mijn wijk	2012
Actualisatie Buurthuizen Beleid Breda 2025	2025
Prestatieafspraken Breda 2024 tot en met 2028 Woningcorporatie	2024
Uitvoeringsakkoord 2023-2026 Wijk- en dorpsraden	2023

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Opgroeien	150.510	151.139	149.805	140.372	140.415	137.675
Betrokken zijn	68.591	72.204	73.244	70.687	58.800	59.233
Thuis	61.771	68.696	62.071	61.958	62.455	62.455
Leren, ontwikkelen en werken	153.569	157.294	158.290	154.936	151.894	151.280
Leven	17.376	19.767	10.185	10.980	10.284	10.291
Ontmoeten	21.911	19.752	18.587	5.807	5.868	5.878
Totaal lasten	**473.727**	**488.852**	**472.182**	**444.740**	**429.716**	**426.812**
Opgroeien	68.200	65.089	63.904	63.904	63.904	61.271
Betrokken zijn	2.864	2.872	2.015	2.021	934	934
Thuis	10.805	9.656	7.977	7.977	7.977	7.977
Leren, ontwikkelen en werken	104.568	105.043	105.369	105.369	105.369	105.369
Leven	8.102	8.476	256	256	256	256
Ontmoeten	17.268	13.968	13.690	900	900	900
Totaal baten	**211.806**	**205.103**	**193.211**	**180.426**	**179.340**	**176.707**
Stortingen						
Algemene reserve programma 1						
Exploitatiereserve programma 1	710					
Reserve investeringen sportverenigingen						
Reserve vrouwenopvang	2.600	1.407				
Totaal stortingen	**3.310**	**1.407**				
Onttrekkingen						
Algemene reserve programma 1	2.750	2.587	800	1.300	200	200
Exploitatiereserve programma 1	1.830	6.356	2.092	832		

Bedragen x € 1.000

Reserve investeringen sportverenigingen	653	426				
Reserve vrouwenopvang	1.600	2.979				
Totaal onttrekkingen	**6.833**	**12.348**	**2.892**	**2.132**	**200**	**200**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**258.398**	**272.808**	**276.079**	**262.182**	**250.176**	**249.906**

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investeringen in dit programma	Planning uitgaven 2027 (bruto)	Planning uitgaven 2028 (bruto)	Planning uitgaven 2029 (bruto)	Planning uitgaven 2030 (bruto)	Planning uitgaven 2031-2035 (bruto)	Planning uitgaven 2036-2040 (bruto)	Planning uitgaven 2041-2045 (bruto)
	Speeltoestellen en sport in de openbare ruimte (instandhouding)	642	620	620	750	3.750	3.250	4.500
Project		**642**	**620**	**620**	**750**	**3.750**	**3.250**	**4.500**
Totaal		**642**	**620**	**620**	**750**	**3.750**	**3.250**	**4.500**

Speelvoorzieningen
De investeringen zijn bedoeld voor vervangingen om de huidige speel- en sportvoorzieningen in stand te kunnen houden.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Vitaal en sociaal Breda	Stand 1-1-2027	Stortingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2027
Algemene reserve programma 1	2.500		800	1.700
Exploitatiereserve programma 1	2.924		2.092	832
Totaal	**5.424**		**2.892**	**2.532**

Algemene reserve programma 1
Aan de algemene reserve wordt € 0,8 miljoen onttrokken. Een bedrag van € 0,1 miljoen is bestemd voor de tussenvoorziening (tijdelijke uitbreiding sociale woningvoorraad) en € 0,7 miljoen betreft diverse impulsen uit het bestuursakkoord 2026-2030. Deze middelen zijn in 2027 toegevoegd aan de exploitatiebegroting.

Exploitatiereserve programma 1
Vanuit eerdere besluitvorming zijn er middelen overgeheveld/doorgeschoven naar 2027. Het betreft hier onder andere gelden voor de Arbeidsmarktregio West-Brabant en armoedegelden. Deze middelen zijn in 2027 toegevoegd aan de exploitatiebegroting.

VOORZIENINGEN

Bedragen x € 1.000

Vitaal en sociaal Breda	Stand 1-1-2027	Stortingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2027
Voorziening van derden verkregen mddelen programma 1	25			25
Voorziening archivering Juzt	1.181		69	1.112
Totaal	**1.206**		**69**	**1.137**

Voorziening archivering Juzt
Deze voorziening is bedoeld om de komende jaren de bewaarderstaken uit te voeren vanwege de opheffing van stichting Juzt.

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

Onderstaande verbonden partijen leveren een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma. Voor de specifieke bijdragen, de belangrijkste beleidsontwikkelingen en de risico's verwijzen we naar de paragraaf verbonden partijen.

GGD West-Brabant		
GR GGD West-Brabant	Aantal deelnemers	Bijdrage gemeente Breda in 2027
RAV Brabant Midden-West-Noord		
GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	Aantal deelnemers	Bijdrage gemeente Breda in 2027
LEERPLICHT /REGIONAAL BUREAU /WEST-BRABANT		
GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten	Aantal deelnemers	Bijdrage gemeente Breda in 2027
NEO VITA		
BV Neovita	Aantal deelnemers	Bijdrage gemeente Breda in 2027

Vitaal en Sociaal Breda 1